

Besluit CHI

Registratienummer

13.24210

Onderwerp

Peilbesluit Westzaan

Het college van hoofdingelanden van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier;

gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 5 november 2013, nr. 13.45107

gelet op de Waterwet en de Waterverordening Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en het bij dit besluit behorende Watergebiedsplan Westzaan, 13.23911;

gehoord de commissie Water & Wegen;

b e s l u i t :

1. de reactie op de ten aanzien van het ontwerpbesluit ingebrachte zienswijzen vast te stellen overeenkomstig de bijgevoegde nota beantwoording zienswijzen;
2. de waterpeilen in peilbesluitgebied Westzaan vast te stellen voor de aangegeven peilgebieden in de peilentabel en op de kaart GB12-385, d.d. 1-06-2013 behorende bij dit besluit;
3. met ingang van de inwerkingtreding van dit besluit het peilbesluit Westzaan en Karnemelksepolder, vastgesteld in 1990 en goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland op 16 juni 1992, in te trekken;
4. te bepalen dat dit besluit in werking treedt met ingang van de dag na die van bekendmaking;

Aldus besloten in de openbare vergadering van 11 december 2013 van het college van hoofdingelanden,

de secretaris,

M.J. Kuipers

de voorzitter,

drs. L.H.M. Kohnsiek

Hoogheemraadschap
Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard

T 072-582 8282
F 072-582 7010
info@hhnk.nl
www.hhnk.nl

Datum
11 december 2013

Peilentabel peilbesluitgebied Westzaan

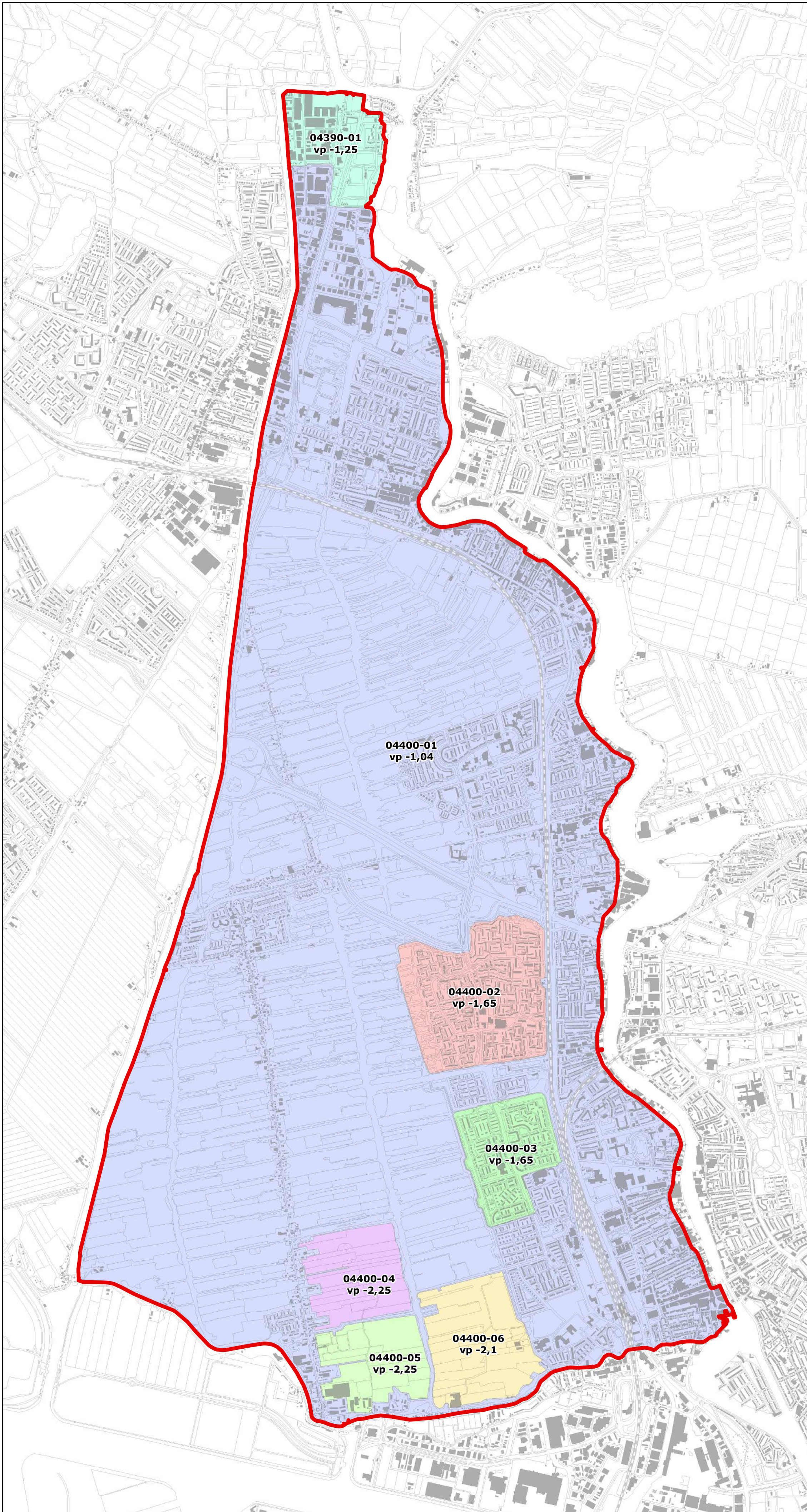
Het waterpeil in de gebieden die zijn aangegeven in de onderstaande peilentabel en op de kaart GB_385, d.d. 1 juni 2013 wordt gehandhaafd onder de volgende voorwaarden:

In alle gebieden wordt een dynamisch peilbeheer gevoerd. Bij Dynamisch peilbeheer gaat het vooral om (min of meer) continu te anticiperen op de actuele weersomstandigheden. Er wordt een streefpeil vastgesteld met daarbij een boven- en ondergrens. De beheerder kan op basis van zijn ervaringen actief sturen binnen de gestelde grenzen om de berging of watervoorraad te optimaliseren als dat nodig is. De marges zijn in het gebied van Westzaan klein vanwege de geringe drooglegging.

Peilentabel Westzaan					
peilvak nr	Naam	soort peilbeheer	Vast peil m NAP	ondergrens m NAP	bovengrens m NAP
4390-01	Karnemelkspolder	Dynamisch	-1,25	-1,28	-1,22
4400-01	polder Westzaan	Dynamisch	-1,04	-1,06	-1,02
4400-02	Westerkoog	Dynamisch	-1,65	-1,68	-1,62
4400-03	Westerwating	Dynamisch	-1,65	-1,68	-1,62
4400-04	Oosterwillis Noord	Dynamisch	-2,25	-2,29	-2,21
4400-05	oosterwillis Zuid	Dynamisch	-2,25	-2,29	-2,21
4400-06	westzijderveld	Dynamisch	-2,10	-2,13	-2,07

Peilbesluit Westzaan

Legenda

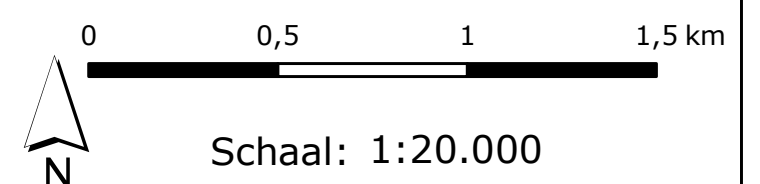
 Plangebied

Peilbesluit

Tekeningnr: GB12-385
Datum: 1-06-2013
Formaat: A2
Getek.: KZ

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
T: 072-5828282, E: info@hnhk.nl

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Watergebiedsplan Westzaan

Toelichting bij het peilbesluit,

Registratienummer

Datum
1 juni 2013

Status
Concept D&H

Samenvatting

Aanleiding peilbesluit Westzaan

Aanleiding voor dit watergebiedsplan met peilbesluit is de ouderdom van het peilbesluit van de polder Westzaan. Het hoogheemraadschap is volgens de provinciale waterverordening verplicht peilbesluiten vast te stellen en deze elke 10 jaar te herzien.

Ligging plangebied

Het plangebied bestaat uit de polder Westzaan en de Karnemelkspolder. Het gebied is gelegen in de gemeente Zaanstad in de provincie Noord-Holland. Afwatering van de polder Westzaan vindt plaats via het zijkanaal E en de Zaan en van de Karnemelkspolder via de Zaan. Het gebied wordt begrenst door de Nauernasche vaart aan de westzijde, de Zaan aan de oostzijde, de Overtoom en westzanerdijk aan de zuidzijde en de Tapsloot aan de noordzijde. De polder Westzaan bestaat uit drie deelgebieden; Guisveld, Westzijderveld en de Reef. Guisveld wordt van de Reef en het Westzijderveld gescheiden door de A8 die door het gebied loopt. De Karnemelkspolder ligt aan de noordzijde van de polder Westzaan. Deze polders worden van elkaar gescheiden door het Molletjesveer, de Noorddijk en de provinciale weg N246.

Afweging leidt tot vaststellen praktijkpeilen

Om tot een goed peilbesluit te komen zijn de huidige situatie en de belangen geïnventariseerd. Binnen het plangebied zijn geen conflicterende belangen ten aanzien van het peilbeheer. De huidige gehanteerde peilen zijn in de praktijk 'gegroeide' peilen. Dit betekent dat in de loop der jaren in overleg met de rayonbeheerder van het hoogheemraadschap situaties en peilen zijn aangepast aan de wensen uit het gebied. De praktijkpeilen zijn in feite een compromis tussen belangen die spelen in het gebied. Er zijn geen klachten of knelpunten bekend, waaruit opgemaakt kan worden dat er zich problemen voordoen met het waterbeheer in het gebied. Met deze wetenschap is besloten om voor het gehele plangebied de huidige praktijkpeilen vast te leggen in het peilbesluit.

Het type peilbeheer dat wordt vastgelegd in het peilbesluit is het peilbeheer dat in de praktijk al gevoerd wordt. In dit plangebied betekent dit dat er een vast peil wordt gehanteerd (zie bijlage 7). Dit komt voort uit de zeer geringe drooglegging waardoor er zeer weinig ruimte is voor extra berging in de waterlopen. Bovendien is het effect van windwerking (opstuwing) zo groot dat er geen ruimte is voor extra fluctuaties. Dit is ook de reden dat er geen flexibel peil ingevoerd wordt. Er is te weinig ruimte in het watersysteem om een grotere marge in te stellen dan de gehanteerde beheersmarge.

Geen verwachte effecten peilbesluit op milieu- en omgevingsaspecten

Omdat het peilbesluit de praktijksituatie vastlegt zijn er, als gevolg van het peilbesluit, geen effecten te verwachten op milieu- en omgevingsaspecten, zoals waterberging, waterkwaliteit, landbouw, natuur of cultuurhistorie.

Voorwoord

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is verantwoordelijk voor het waterbeheer in Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal. Noord-Holland ligt grotendeels onder de zeespiegel. Zonder vakkundig peilbeheer zouden onze steden, dorpen en polders onbewoonbaar zijn.

Peilbeheer is een complex samenspel van belangen. Binnen één gebied, bijvoorbeeld een polder, gebruiken mensen de grond voor verschillende functies, zoals wonen, recreatie, landbouw en industrie. De bewoners van zo'n gebied hebben graag een droge kruipruimte onder hun huis, agrariërs in datzelfde gebied willen een ideale (grond)waterstand voor hun gewassen en natuurbeheerders willen bijvoorbeeld de unieke plasdrasvegetatie behouden waar juist relatief hoge waterstanden voor nodig zijn.

Daarom legt het hoogheemraadschap in een integraal peilbesluit per peilgebied een streefpeil en de marges vast waarbinnen het waterpeil mag variëren. Een belangenafweging van de diverse functies binnen een peilgebied ligt hieraan ten grondslag. In het watergebiedsplan is de belangenafweging onderbouwd. Eventueel uit te voeren werkzaamheden in relatie tot het peilbesluit worden ook opgenomen in het watergebiedsplan. Het onderliggende watergebiedsplan is opgesteld in opdracht van de afdeling Watersystemen van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Het watergebiedsplan wordt samen met het zogenoemde ontwerppeilbesluit voorgelegd aan het publiek. Belanghebbenden hebben dan zes weken de tijd om een schriftelijke of mondelinge zienswijze in te dienen. Dit wordt de inspraakperiode genoemd. Na overweging van de zienswijzen stelt het algemeen bestuur van het hoogheemraadschap het uiteindelijke besluit vast. Er is dan vervolgens nog zes weken de tijd om tegen het besluit in beroep te gaan bij de rechtbank. Gebeurt dat niet, dan is het peilbesluit onherroepelijk. Mochten er voorbereidende werkzaamheden nodig zijn om het nieuwe peil te kunnen handhaven dan worden deze in gang gezet. Nadat deze werken zijn uitgevoerd, dan wordt dit eerst gepubliceerd voordat daadwerkelijk de waterpeilen gewijzigd worden ingesteld.

Een peilbesluit geeft de bewoners en gebruikers van een gebied duidelijkheid en zekerheid over de waterpeilen die door het hoogheemraadschap worden nagestreefd. Er zijn echter omstandigheden te bedenken (extreme weersomstandigheden, calamiteiten) waarin het vastgestelde peil tijdelijk niet kan worden gehandhaafd. Het is vanzelfsprekend dat het hoogheemraadschap bij deze buitengewone omstandigheden er naar streeft om zo snel mogelijk de vastgestelde waterpeilen te herstellen.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Gebiedsbeschrijving	6
2.1	Begrenzing plangebied	6
2.2	Geschiedenis en cultuurhistorie	7
2.3	Geologie en bodem	8
2.4	Oppervlaktewater	8
2.5	Grondwater	12
2.6	Ecologie	13
2.7	Functies, bestemmingen en grondgebruik	16
2.8	Autonome ontwikkelingen	17
3	Uitgangspunten en belangen	19
3.1	Uitgangspunten en randvoorwaarden	19
3.2	Belangen	21
4	Afwegingsproces	25
4.1	Afweging belangen	25
4.2	Verwachte effecten (op milieu- en omgevingsaspecten)	25
4.3	Zakkingsclausule	25
5	Besluiten	27
5.1	Keuzeontwerp	27
5.2	Peilbesluit	27
5.3	Bestaande peilafwijkingen	27
5.4	Nieuwe peilafwijkingen	28
	Literatuurlijst	29

Inhoudsopgave bijlagen		31
bijlage 1	Proces en communicatie	33
bijlage 2	Themakaarten en onderzoeken	37
bijlage 3	Wetgeving en beleid	41
bijlage 4	Typen peilbeheer	51
bijlage 5	Besluiten en besluitkaarten en besluit Tabellen	54

1 Inleiding

Volgens de provinciale waterverordening [lit. 20] is het hoogheemraadschap verplicht peilbesluiten vast te stellen en deze elke 10 jaar te herzien. Aanleiding voor dit watergebiedsplan met peilbesluit is de ouderdom van het vigerende peilbesluit van de polder Westzaan dat is vastgesteld op 16 juni 1992.

Een watergebiedsplan omvat een beschrijving van alle gedachten en uitkomsten van onderzoeken die leiden tot een peilkeuze en peilbeheer en/of inrichting en onderhoud van het watersysteem in het betreffende gebied. Om te komen tot een integraal besluit vindt een belangenafweging plaats zoals in het provinciaal Waterplan [lit. 19] is voorgeschreven. Het watergebiedsplan is echter niet rechtsgeldig en daarom moet het plan worden verankerd in de verschillende beschikbare juridische instrumenten, zoals een peilbesluit of een projectplan. In bijlage 1 is de werkwijze en relatie tussen het watergebiedsplan en deze juridische instrumenten beschreven. Het watergebiedsplan dient ter onderbouwing van de besluiten.

Leeswijzer

Het watergebiedsplan start met een beschrijving van het plangebied in hoofdstuk 2. Dit hoofdstuk besteedt aandacht aan het ontstaan van het gebied tot en met de actuele situatie. In hoofdstuk 3 worden de randvoorwaarden vanuit wetgeving, beleid en plannen beschreven. Tevens zijn de verschillende belangen weergegeven. Het 4^e hoofdstuk beschrijft de te verwachten effecten, uitkomsten uit onderzoeken en de gemaakte afweging. Hoofdstuk 5 geeft de juridische instrumenten en het vervolgtraject weer. In de bijlagen zijn uitgebreide toelichtingen, kaarten en tabellen opgenomen.

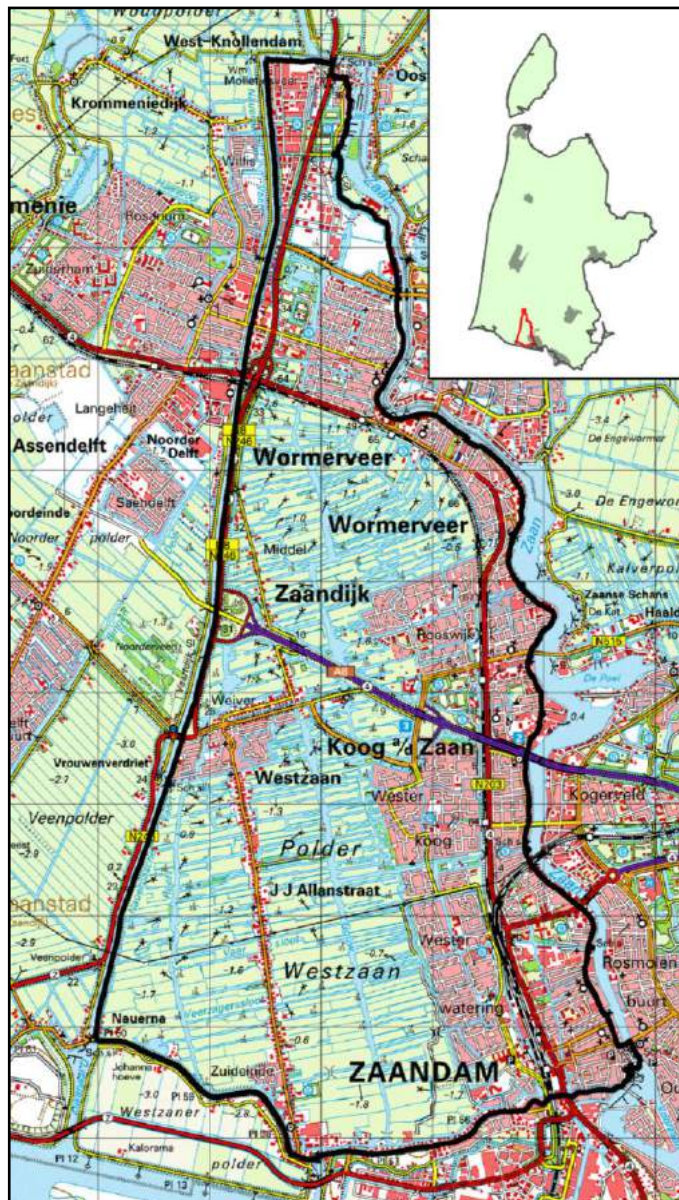

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Begrenzing plangebied

Het plangebied bestaat uit de polder Westzaan en de Karnemelkspolder. Het gebied is gelegen in de gemeente Zaanstad in de provincie Noord-Holland. Afwatering van de polder Westzaan vindt plaats via het zijkanaal E en de Zaan en van de Karnemelkspolder via de Zaan. Het gebied wordt begrenst door de Nauernasche vaart aan de westzijde, de Zaan aan de oostzijde, de Overtoom en westzanerdijk aan de zuidzijde en de Tapsloot aan de noordzijde. De polder Westzaan bestaat uit drie deelgebieden; Guisveld, Westzijderveld en de Reef. Guisveld wordt van de Reef en het Westzijderveld gescheiden door de A8 die door het gebied loopt. De Karnemelkspolder ligt aan de noordzijde van de polder Westzaan. Deze polders worden van elkaar gescheiden door het Molletjesveer, de Noorddijk en de provinciale weg N246.

In onderstaande figuur staat de locatie van het plangebied afgebeeld.

2.2 Geschiedenis en cultuurhistorie

2.2.1 Ontstaansgeschiedenis en vorming van het landschap

Zo'n vijftig eeuwen voor onze jaartelling werd in de ondiepe zee ten westen van de toenmalige kust een wal gevormd, die vanuit Frankrijk in noordelijke richting liep. Op die zandwal kwamen door de wind overgewaaide zaden tot ontwikkeling: er ontstond plantengroei. Langzaam ontstonden de duinen. Door de diverse openingen in de zich vormende duinrand stroomde het zeewater in en uit tijdens eb en vloed, daarbij grote hoeveelheden zand meevoerend. En zo ontstond een waddegebied dat steeds verder door de zee en de rivieren werd opgehoogd. In dit eeuwenlange proces was de activiteit van de zee soms aanmerkelijk minder; dan kon door de zoetwaterstroming van de rivieren de veengroei sterk toenemen. Achter de duinenrij ontstonden op die manier uitgestrekte veenmoerassen en bossen. In die veenmoerassen vormden zich grote en kleine meren, die vaak door smalle watertjes met elkaar in verbinding stonden. Het overtollige water werd via allerlei stroompjes naar de rivieren gevoerd. Voor de Zaanstreek waren van betekenis de Zaan en het IJ. Enige eeuwen voor onze jaartelling vond er een grote overstroming plaats tussen Castricum en Bergen die tot in de Zaanstreek reikte. Toen de activiteit van de zee en dus de toegankelijkheid van het gebied gunstiger werd, verschenen rond het begin van de jaartelling de eerste menselijke pioniers in de streek. Omstreeks het jaar 1000 begonnen zij zich met de landschapsvorming te bemoeien. Grote veenontginningen namen een aanvang. De veenmoerassen werden in cultuur gebracht. Hiervoor was een goede afwatering nodig: men groef sloten loodrecht op de bestaande waterlopen. De huizen, grote en kleine boerderijen werden gebouwd op de einden van het land. Door deze methode van ontginning ontstonden de lange veendorpen. Meestal op initiatief van de graaf of landheer werd er gemeenschappelijk strijd geleverd tegen het water. Dat was de eerste aanzet tot de waterschappen. Toen rond het jaar 1200 de zeeactiviteit weer toenam, werden vooral door deze waterschappen de bedijking en de bescherming van de in cultuur gebrachte landerijen ter hand genomen. Veel afvoerwateren werden afgedamd en van kleine sluisjes voorzien. Maar nog steeds vonden er dijkdoorbraken plaats. De Zaan was verbonden met het IJ en daardoor met de zee, hetgeen een plus was voor de ontwikkeling van de economie in de Zaanstreek. Toch bleef de Zaanstreek tot voor enkele decennia ook agrarisch gebied. Door de zorgvuldige waterstaatkundige bemoeiingen en het gebruik van de bodem als wei- en hooiland kreeg de streek langzaam het hedendaagse uiterlijk. Ieder jaar zien we hoe bij westelijke wind de ene kant van de landerijen afkalft en hoe aan de andere kant de vorming van nieuw land tot stand komt.

2.2.2 Cultuurhistorische en archeologische waarden

Polder Westzaan

In de Polder Westzaan zijn enkele locaties met hoge archeologische waarden. Het betreffen locaties, waar zich overblijfselen van bewoning uit de Late Middeleeuwen bevinden of te verwachten zijn zie bijlage 2.1.1. Omdat de sporen zowel in wetenschappelijk als in cultuurhistorisch opzicht een bijdrage leveren aan de bewoningsgeschiedenis van het gebied wordt behoud van dit terrein nagestreefd.

De gehele Polder Westzaan is vanuit historisch oogpunt van zeer hoge waarde vanwege de onregelmatige strokenverkaveling. Deze zijn zeer kenmerkend voor "vroeg, in lokaal verband georganiseerde veenontginningen die in de Zaanstreek veel voorkomen. In samenhang met de turfwinningssporen is het verkavelingspatroon nog goed herkenbaar en dient behouden te blijven. De weteringen, de Reef, de Gouw en de Watering, in de Polder Westzaan zijn van hoge cultuurhistorische waarde. Er bestaat een sterke ruimtelijke samenhang met het verkavelingspatroon.

Karnemelkspolder

In de Karnemelkspolder bevinden zich geen interessante cultuurhistorische en archeologische waarden. Voor zover deze aanwezig waren zijn ze waarschijnlijk verdwenen als gevolg van de ontwikkelingen als industrie en woningbouw in dit gebied.

2.3 Geologie en bodem

2.3.1 Grondsoort

Vanaf de kant van de Zaan aan de oostzijde van het plangebied en het Noordzeekanaal gaat de bodem over van waard- en weideveengronden naar koopveen- en vliergronden in het centrale en noordelijke deel van het gebied. De waardveengronden zijn bedekt door een zware humeuze kleilaag van 10 tot 40 cm diep. De weideveengronden en koopveengronden hebben een sterke veraarde bovenlaag. Op de koopveengronden zijn wat kleiafzettingen aanwezig. De vlietveengronden bestaan uit een 30-60 cm diepe laag ongerijpt waterrijk riet- en/of zeggeveen op bagger en/of veenmosveen. De doorlatendheid van met name de oude en diepe veengronden is matig tot zeer slecht. Als gevolg van de hoge weerstand van de deklaag vindt hoegenaamd geen wegzijging van water naar omliggende lager gelegen omgeving van het gebied. In bijlage. 2.1.3 is de bodemkaart opgenomen.

2.3.2 Maaiveldhoogte

Karnemelkspolder

Het maaiveld binnen de Karnemelkspolder ligt gemiddeld op NAP -1,0 meter.
De Karnemelkspolder is grotendeels in gebruik door industrie en woningbouw.

Polder Westzaan

Het maaiveld binnen de polder Westzaan is gemiddeld rond de NAP – 0,70 meter. Alle omringende polders liggen dieper (NAP - 1,60 tot - 3,20 meter) dan de Polder Westzaan. De drooglegging van de polder bedraagt ongeveer 20-30 centimeter.
In bijlage 2.1.2 is een maaiveldhoogtekaart opgenomen.

2.4 Oppervlaktewater

2.4.1 Beschrijving watersysteem

Karnemelkspolder:

De Karnemelkspolder bestaat uit twee afzonderlijke afwaterende delen, namelijk een deel ten westen en een deel ten oosten van het fietspad Westknollendam. Beide gebieden hebben een afzonderlijk gemaal waarbij het zelfde peil wordt gehandhaafd. Dit zijn de gemalen Molletjesveer (Westzijde) en gemaal Karnemelkspolder (oostzijde). De beide delen zijn wel aan elkaar gekoppeld door middel van 2 duikers. De karnemelkspolder is voorzien van een inlaat vanuit de Zaan. De gevoerde peilen in beide delen van de polder is NAP -1,25 m.

Polder Westzaan:

Het watersysteem in de polder Westzaan bestaat uit vele kleine en grote waterlopen waarin een duidelijk verkavelingspatroon zichtbaar is. Deze waterlopen zijn ooit gegraven voor een goede afwatering ten behoeve van de turfwinning. De kleine waterlopen zijn over het algemeen ondiep en hebben een diepte van gemiddeld ongeveer 0,40 meter. De grotere waterlopen zijn gemiddeld 1,00 meter diep.

De polder westzaan wordt door een drietal gemalen bemalen, namelijk gemaal "Overtoom" aan de zuidzijde, gemaal "het Leven" aan de noord oostzijde en gemaal "de Soeteboom" in het zuid oosten. Het gemaal de Soeteboom bemaalt een klein deel van de bebouwing van Zaandam ten behoeve van de doorspoeling stedelijk gebied. In het zuidelijk deel van Westzaan bestaan al heel

lang twee blokbemelingen, Ooster Willis Noord en Ooster Willis Zuid. Verder zijn er vanwege stedelijke ontwikkelingen twee blokbemelingen gesticht aan de westrand van het gebied, Westerkoog en Westerwating. Ten behoeve van de natuurbeheer en dan met name voor de weidevogels is er in de zuidoost hoek van de polder een blokbemaling gesticht (Westzijderveld) op gronden die in eigendom zijn van staatsbosbeheer.

Polder Westzaan kent drie waterinlaatpunten, twee vanuit de Zaan (zaanbocht), maar ook één vanuit Nauernaschevaart (westkant van het gebied). Hoofdwaterinlaat is in het noorden van het gebied, nabij gemaal Molletjesveer.

In de polder Westzaan bevinden zich een groot aantal historische sluisen. Deze sluisen zijn in de tijd aangelegd dat er nog veel fabrieken in de polder en aan de Zaan stonden, zij dienden om het vervoer van grondstoffen mogelijk te maken. Deze sluisen, de Westzanersluis, Mallegatsluis, Zaandijkersluis, Papenpadsluis en de Overtoomsuis, worden nu voornamelijk gebruikt voor recreatieve doeleinden. In bijlage 2.1.5 is een kaart van de waterhuishoudkundige situatie opgenomen.

2.4.2 Vigerend peilbesluit en praktijkpeilen

Er zijn enkele historische peilen bekend voor polder Westzaan. Te weten:

- In 1863 Een zomerpeil van NAP – 0,98 meter
- In 1893 Een zomer- en winterpeil van NAP – 0,95 meter
- In 1935 Een zomerpeil van NAP – 0,95 meter

2.4.2.1 Vigerend peilbesluit

Het vigerend peilbesluit voor de Karnemelksepolder en polder Westzaan zijn gezamenlijk goedgekeurd door GS van provincie Noord Holland op 16 juni 1992 met nummer 92-512120

In de onderstaande tabel zijn de vigerende en de huidig gevoerde peilen aan gegeven.

peilgebied	naam	Vigerende peilen NAP		Huidige peilen NAP	
4390-01	Karnemelkspolder	-1,25 m	-1,25 m	-1,25 m	-1,25 m
4390-02	Molletjesveer	-1,25 m	-1,25 m	-1,25 m	-1,25 m
4400-01	Pld Westzaan	-1,04 m	-1,04 m	-1,04 m	-1,04 m
4400-02	Westerkoog	-1,65 m	-1,65 m	-1,65 m	-1,65 m
4400-03	Westerwating	-1,65 m	-1,65 m	-1,65 m	-1,65 m
4400-04	Oosterwillis Noord	-2,15 m	-2,30 m	-2,24 m	-2,24 m
4400-05	Oosterwillis Zuid	-2,25 m	-2,40 m	-2,24 m	-2,24 m
4400-06	Westzijderveld	-2,10 m	-2,10 m	-2,10 m	-2,10 m

2.4.3 Peilafwijkingen

In de polder Westzaan bevinden zich ongeveer 90 peilafwijkingen (onderbemalingen).

Deze peilafwijkingen komen door de hele polder westzaan voor nl. in het Westzijderveld, Guisveld en het Reef gebied. De meeste van de peilafwijkingen zijn al oud en ooit in het leven geroepen om de gronden nog enigszins bewerkbaar en bruikbaar te maken voor het houden van vee. De grote hoeveelheid peilafwijkingen geeft wel aan dat de omstandigheden waaronder geboerd werd en wordt in de polder Westzaan alles behalve ideaal zijn. Veel van de peilafwijkingen zijn ook in bezit en beheer bij Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer heeft het merendeel van hun gronden verpacht aan particulieren die het land voor hun beheren. Voor dit beheer is het noodzakelijk dat er zich enige mate van drooglegging aanwezig is.

In de karnemelkspolder bevindt zich één peilafwijking dit is nl. een sportcomplex. Op de waterstaatkundige kaart bijlage 2.1.5 staan de peilafwijkingen aangegeven.

2.4.4 Waterberging / wateroverlast

In polder Westzaan kunnen er bij een harde overheersende zuid westen wind grote opstuwingen optreden. Dit kan oplopen tot peilverschillen tussen het zuiden en noorden van de polder van ca 40 cm. Deze peilverschillen zijn bij het gemaal 't Leven en Overtoom die het zelfde gebied bemalen dan goed merkbaar. Een mogelijke oplossing van dit probleem is het ontwikkelen van een gebiedsbesturing die voorkomt dat er in het noorden van de polder te veel water wordt uitgemalen waardoor bij het wegvallen van de wind het peil te laag is.

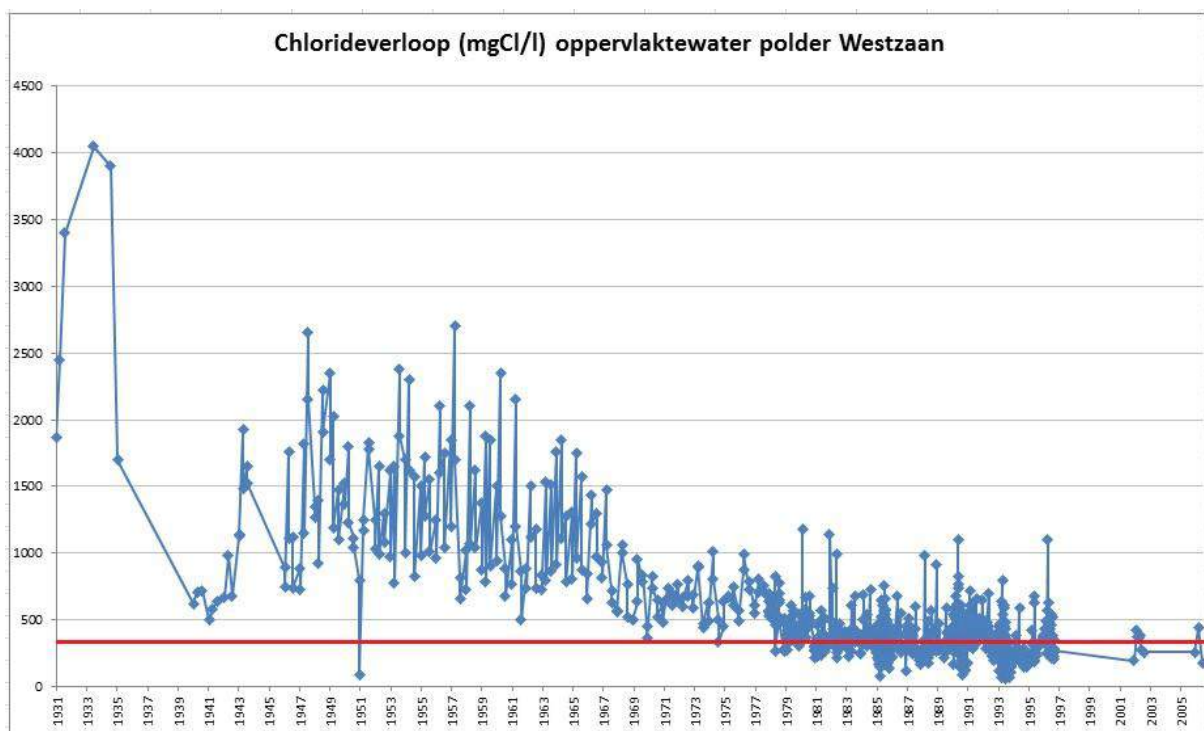
2.4.5 Waterkwaliteit

De waterkwaliteit in plangebied Westzaan is gebaseerd op de meetgegevens van het meetnet waterkwaliteit van HHNK.

Polder Westzaan

Zoutgehalte

Over het zoutgehalte in het oppervlaktewater van de polder Westzaan is al veel gezegd en geschreven. Vanaf 1930 is dit verzoet. Over de gehele polder beschouwd is het zoutgehalte vooral na 1980 vaak onder de 300 mgCl/l met een dalende tendens. In delen van de polder is het zoutgehalte hoger, vooral daar waar het Noordzeekanaal van invloed is.

Figuur 1. Chlorideverloop in polder Westzaan. Bron: data metingen zoutmeetnet provincie Noord-Holland (17 meetpunten; 1175 metingen). De rode lijn is de lijn op 300 mgCl/l.

Fosfaat:

Het fosfaatgehalte in het oppervlaktewater van de polder Westzaan laat na 2000 als geheel een daling zien van gemiddeld 0,77 mgP/l naar 0,46 mgP/l. Maar 0,46 mgP/l is nog steeds veel te hoog voor de gewenste waterkwaliteit. De maximale gemeten waarde voor fosfaat voor 2000 is met 8,7 mgP/l extreem hoog. Voor 2000 kwamen dergelijke hoge waarden boven 2 mgP/l vaker voor. Na 2000 komt dit niet meer voor; dan is de maximale gemeten waarde 1,2 mgP/l en de meeste maxima vallen onder de 1 mgP/l.

Tot 2000	
min	0,15
max	8,7
gem	0,77

Vanaf 2000:	
min	0,05
max	1,2
gem	0,46

Stikstof

Het gehalte aan stikstof is na 2000 gedaald van gemiddeld 4,00 mgN/l naar 3,21 mgN/l. Dit is echter nog steeds te hoog. Tot 2000 waren er relatief veel metingen boven 4 mgN/l met een maximum van 14 mgN/l; na 2000 is dit niet meer het geval op een enkele hoge meting na met een maximum van 8,60 mgN/l.

Tot 2000	
min	0,09
max	14
gem	4,00

Vanaf 2000	
min	1,2
max	8,6
gem	3,21

In de Reef van zuid naar noord

Het zoutgehalte in de Reef laat duidelijk de invloed van het Noordzeekanaal zien. Nabij de inlaat (Zijkanaal E) was dit tot 2000 ongeveer 800 mgCl/l, maar vanaf 2000 is dit met 1200 mgCl/l een stuk hoger door enkele forse uitschieters naar boven van 3600 en 4800 mgCl/l. Maar iets naar het noorden in het gebied is dit al flink lager met gemiddeld ongeveer 400 mgCl/l. Verderop het gebied in ter hoogte van de Vaarsloot is het 500-600 mgCl/l en nog noordelijker in de Weelsloot weer lager met 400 mgCl/l.

Fosfaat

Het fosfaatgehalte van het oppervlaktewater in de Reef is hoog. Voor 2000 was het gemiddeld 0,71 mgP/l, vanaf 2000 daalde dit tot 0,42 mgP/l; een forse daling, maar nog steeds een te hoog gehalte. Hierbij is geen verschil te zien van zuid (Noordzeekanaal) naar noord.

Stikstof

Het stikstofgehalte is gedaald van 4,47 mgN/l voor 2000 naar 3,33 mgN/l vanaf 2000; dit is echter wel nog boven de norm en daarom te hoog. Na 2000 is het zuidelijk gelegen meetpunt in de Reef lager met 2,64 mgN/l; verderop noordelijker in de Reef blijft het stikstofgehalte hoger.

In de Gouw van zuid naar noord

Het zoutgehalte in de Gouw laat duidelijk de invloed van het Noordzeekanaal zien. Nabij de inlaat (Zijkanaal E) was dit tot 2000 ongeveer 800 mgCl/l, maar vanaf 2000 is dit met 1200 mgCl/l een stuk hoger door enkele forse uitschieters naar boven van 3600 en 4800 mgCl/l. Iets naar het noorden is het chloridegehalte lager: tot 2000 ongeveer 430 mgCl/l en vanaf 2000 ongeveer 390 mgCl/l. In de winterperiode is het chloridegehalte lager; ongeveer 300 mgCl/l of lager. In de zomer wordt er water ingelaten en is het hoger met ongeveer 600-700 mgCl/l. Het noordelijkste meetpunt is weer iets zoeter en geeft een gemiddelde van ruim 300 mgCl/l (minimaal 148 mgCl/l en maximaal 480 mgCl/l) voor 2000. Daarna is hier niet meer gemeten.

Fosfaat

Het fosfaatgehalte van het oppervlaktewater in de Gouw is hoog. Voor 2000 was het gemiddeld 0,60 mgP/l, vanaf 2000 daalde dit tot 0,40 mgP/l; een mooie daling, maar nog steeds een veel te hoog gehalte. Hierbij is weinig verschil te zien van zuid (Noordzeekanaal) naar noord.

Stikstof

Het stikstofgehalte in de Gouw is iets te hoog met gemiddeld 2,64 mgN/l. Van zuid naar noord is een lichte daling te zien tot 2000. Na 2000 is er hier niet meer gemeten.

In het Guisveld van zuid naar noord

Het chloridegehalte in het Guisveld was tot 2000 gemiddeld 320 mgCl/l; na 2000 is dit ongeveer hetzelfde met 317 mgCl/l. Grote uitschieters naar boven en beneden zijn er niet; het minimale chloridegehalte is 190 mgCl/l en het maximale is 620 mgCl/l. De lagere waarden worden in de wintermaanden gemeten; de hogere in de zomermaanden.

Fosfaat

Het fosfaatgehalte is tot 2000 zeer hoog met een gemiddelde van 0,70 mgP/l; vanaf 2000 is dit sterk gedaald tot gemiddeld 0,40 mgP/l. In de meest recente jaren komen zelfs metingen voor van 0,15 mgP/l of iets lager! De waterkwaliteit is voor fosfaat hier aanmerkelijk verbeterd!

Stikstof

Het stikstofgehalte was tot 2000 gemiddeld 3,37 mgN/l; vanaf 2000 is dit gedaald tot gemiddeld 2,67 mgN/l. In recente jaren komt het stikstofgehalte zelfs onder de twee met 1,5 en 1,8 mgN/l in 2011! Dit betekent een aanmerkelijke verbetering van de waterkwaliteit.

Karnemelkse polder

Chloride/Zoutgehalte

Fosfaat

Stikstof

Bronnen

2.5 Grondwater

2.5.1 Geohydrologie

Door de lage peilen van de omringende polders is de polder Westzaan een infiltratiegebied en verliest ze haar water aan de dieper ontwaterende polders in de omgeving. Als gevolg van de hoge weerstand van de deklaag is de wegzijging gering. (0,1 mm/dag)

2.5.2 Grondwaterstanden

De hoogte van de grondwaterstand varieert in de tijd. Voor de Nederlandse situatie is hiervoor een klassenindeling gemaakt, de zogenaamde grondwatertrappen. Deze indeling is gebaseerd op de

gemiddeld hoogste (GHG) en de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG). De grondwatertrappen zijn weergegeven op de kaart in bijlage 2.1.3. Vrijwel het gehele gebied heeft grondwatertrap II (H <40 cm en L>50-80 cm).

2.5.3 Grondwaterkwaliteit

Het bovenliggende veenpakket werd vroeger door overstromingen door de zee geïnfilteerd met zout. Door uitspoeling met neerslag verdwijnt dit zout geleidelijk. Aanvulling vindt niet meer plaats. Het vanouds aanwezige brakke karakter van het oppervlaktewater in Westzaan neemt af en polder gaat steeds meer lijken op het ingelaten Zaanwater. Het chloridgehalte is gedaald van circa 3000 mg/l in 1930 tot 300 à 350 mg/l thans. Het water in de diepere ondergrond is zout en zeer voedselrijk.

2.6 Ecologie

2.6.1 Natuurgebieden

Natura 2000

Polder Westzaan is aangewezen als Natura2000 gebied. In de polder Westzaan komen verschillende stadia voor van brakke verlanding zoals de jonge stadia met ruwe bies. Het is een van de belangrijkste veenweidegebieden voor brakke ruigten met echt lepelblad en echte heemst en brakke graslanden. Naast jonge verlandingsstadia zijn ook bloemrijke veenmosrietlanden, veenmosrijke trilvenen en moerasheiden goed ontwikkeld. Door de ligging zijn er kansen het brakke karakter te behouden en te versterken. Het gebied is een kerngebied voor de noordse woelmuis.

Polder Westzaan heeft de volgende instandhoudingsdoelstellingen

Habitattypen flora

- H1330B Schorren en zilte graslanden.
- H4010B Vochtige heiden
- H6430B Ruigten en zomen
- H7140B Overgangs- en trilveen

Habitattypen fauna

- H1134 Bittervoorn
- H1149 Kleine modderkruiper
- H1318 Meervleermuis
- H1340 Noordse woelmuis

Vogelrichtlijn

- A021 Roerdomp
- A292 Snor

Figuur 2: Natura 2000-gebied Polder Westzaan (geel)

Ecologische hoofdstructuur

De EHS is een netwerk van grote en kleine natuurgebieden waarin de natuur (plant en dier) voorrang heeft en wordt beschermd. Daarmee wordt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd komen te liggen en dieren en planten uitsterven en dat de natuurgebieden zo hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het gehele landelijke gebied van de polder Westzaan is aangewezen als EHS gebied.

Figuur 3: Ecologische Hoofdstructuur rondom Polder Westzaan.

Naast dat een deel van het gebied is opgenomen binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur, valt ook een groot deel van het gebied binnen het weidevogelleefgebied. Weidevogelleefgebieden zijn gebieden waarbinnen hoge dichtheden weidevogels voorkomen en waar de leefomstandigheden geschikt zijn voor weidevogels. De gebieden zijn begrensd door geografische grenzen. Binnen deze gebieden is het voor agrariërs mogelijk om agrarisch natuurbeheer voor weidevogels aan te vragen.

Nationaal landschap Laag Holland

Het behouden en ontwikkelen van het Nationaal Landschap Laag Holland, het Hollandse agrarisch cultuurlandschap tussen Amsterdam, Hoorn, Alkmaar en Zaanstad met zijn veenweidegebieden, droogmakerijen en zijn karakteristieke dijk- en lintdorpen. Het is de voortuin van de metropoolregio, en de plek waar stad en land elkaar ontmoeten (beleving van rust, ruimte en groen, recreatie, verbrede landbouw, streekproducten). De provincie voert de regie over het behoud, duurzaam beheer en waar mogelijk versterking van de landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke kernkwaliteiten van dit gebied.

TOP gebied

Evenals alle andere Natura2000 gebieden in Laag Holland is polder Westzaan aangewezen als TOP gebied in het kader van anti verdrogingsmaatregelen. Hier ligt een concrete doelstelling om de verdroging tegen te gaan. Dit sluit goed aan bij de realisatie van Natura 2000 doelen.

Flora en fauna

Een groot deel van het watergebiedsplan Westzaan bestaat uit het Natura 2000-gebied Polder Westzaan een veenweidegebied. In het gebied komen diverse zwaar beschermde soorten van tabel 2/3 Flora- en faunawet voor. In de afgelopen vijf jaar zijn waarnemingen bekend van de volgende zwaar beschermde soorten (NDFP 2007-2012).

Vaatplanten

Bijenorchis, moeraswespenorchis, rietorchis, ronde zonnedauw en muurplanten steenbreekvaren en tongvaren.

Zoogdieren

Binnen het gebied komen diverse vleermuizen vliegend/ foeragerend voor, er zijn onder andere waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis. Naast vleermuizen komen tevens de zwaar beschermde muizen noordse woelmuis en waterspitsmuis voor. Beide muizen hebben hun habitat in een natte/ natuurvriendelijke oever.

Vogels

een groot deel van Polder Westzaan bestaat uit veenweide gebied en biedt dan ook optimaal leefgebied voor weidevogels zoals grutto, Kievit, tureluur, scholekster, watersnip en slobbeend. Naast weidevogels komen rondom de bebouwing ook meer algemene zangvogels zoals tuinfluiter, zanglijster, fitis, tjiftjaf, heggemus, koolmees enz.

Vissen en amfibieën

bittervoorn, kleine modderkruiper, paling en rugstreeppad.

Er zijn geen waarnemingen bekend van overige zwaar beschermde diersoorten van tabel 2/3 Flora- en faunawet.

2.6.2 Kaderrichtlijn water (KRW)

Binnen het peilbesluitgebied Westzaan ligt één groot KRW-lichaam:

- Type M10-Laagveen vaarten en kanalen

Hiermee wordt aangeduid dat de herkomst van het water in kanaal of vaart, waar veen en rivier/zeeafzettingen voorkomen, wisselend kan zijn. In het natte winterseizoen is dit vaak polderwater, in de zomer kan dit water uit een rivier zijn. Deze wateren zijn meestal aangelegd ten behoeve van wateraanvoer/afvoer en/of scheepvaart.

2.7 Functies, bestemmingen en grondgebruik

Het huidige grondgebruik komt overeen met de functie zoals deze is opgenomen in de structuurvisie van de provincie. Naast de stedelijke bebouwing van West Knollendam, Wormerveer, Westzaan, Zaandam en Koog aan de Zaan bestaat het plangebied uit voornamelijk grasland. De meeste agrarische percelen zijn aangewezen als weidevogelbeheersgebied. Verder kan er veel gerecreëerd worden in het plangebied. In het gebied zijn uitgebreide mogelijkheden om te wandelen, fietsen en er kan er volop in het gebied worden gevaren en gevestigd.

Industrie komt voornamelijk voor in de Karnemelkspolder en in de bebouwingsstrook van Wormerveer en Zaandam langs de Zaan. In bijlage 2.1.7 is een kaart opgenomen met het landgebruik.

2.8 Autonome ontwikkelingen

2.8.1 Maaivelddaling

Het maaiveld in veenweidegebieden daalt. Enerzijds wordt deze zakking van het maaiveld veroorzaakt door (diepe) bodemdaling, anderzijds spelen processen als oxidatie, klink en krimp een rol.

Bodemdaling

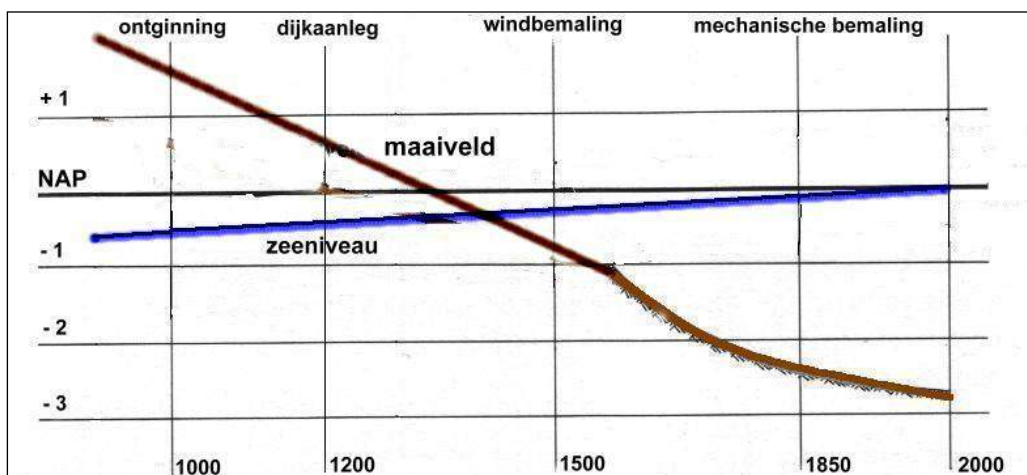
Bij bodemdaling zakt de bodem met alles daarop, bruggen, dijken, wegen, huizen en water(peilen). Ook de peilmerken van het NAP, waar wij de waterpeilen op baseren zakken. Elke tien jaar worden deze peilmerken opnieuw ingemeten en gecorrigeerd voor de opgetreden bodemdaling. De daling van de bodem in het westen van Nederland is gemiddeld 2 mm. Deze daling is voor het maaiveld en de waterpeilen gelijk en heeft dus geen gevolg voor de drooglegging. De correctie van de peilmerken heeft wel tot gevolg dat de getallen waarmee de streefpeilen weergegeven worden hierop aangepast moeten worden.

Klink en krimp

Klink treedt op na het instellen van een diepere ontwatering. De bovengrond van veen die eerst als het ware dreef in het grondwater komt na peilverlaging boven het water uit en het eigen gewicht drukt nu op de onderliggende lagen van veen en slappe klei, die daardoor in elkaar worden gedrukt. Daarbij wordt het water langzaam uit deze slappe lagen geperst. Maagdelijk veen in de ondergrond bestaat voor meer dan 90% uit water. Door peilverlaging komt dit veen droog te staan en door uitzakken en vooral door uitdroging door (gewas)verdamping verdwijnt er veel van dit water waarbij het veen sterk krimpt. Daarbij verandert ook de structuur en samenstelling van het veen. Een groot deel van de krimp is daardoor blijvend (onomkeerbaar). Krimp en klink hebben een direct gevolg voor de drooglegging.

Oxidatie

De belangrijkste oorzaak van maaivelddaling is echter oxidatie (vertering). Bij diepere ontwatering zakt het grondwater dieper weg en komt de lucht dieper in de grond. Het aan zuurstof blootgestelde organisch materiaal wordt afgebroken tot water en CO₂, dat in de lucht verdwijnt. In al die eeuwen dat het veenweidegebied gezakt is, is de vertering van het veen de belangrijkste oorzaak van de maaivelddaling. Door de oxidatie zijn om de zoveel tijd peilverlagingen noodzakelijk om de drooglegging op een bedrijfseconomisch aanvaardbaar niveau te houden. De cyclus van maaivelddaling en peilverlaging gaat daardoor door tot al het veen verteerd is [lit. **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**].

(bron: <http://home.tiscali.nl/~wr2777/NAP-niveau.htm>)

2.8.2 Klimaatveranderingen

Het hoogheemraadschap houdt in het gehele beheersgebied rekening met zeespiegelstijging en klimaatverandering. Of de geboden mate van bescherming in de toekomst afdoende is, heeft onder andere te maken met de effecten van klimaatverandering. Het KNMI verwacht afnemende zomerafvoeren en toenemende winterafvoeren en daarbinnen extremere fluctuaties: heviger buien en langdurigere droogtes.

2.8.3 Ruimtelijke ontwikkelingen

Herontwikkeling Westzonerwerf

Er bestaan plannen bij de gemeente Zaanstad om binnen de blokbemaling Ooster-Willes Zuid een nieuwbouwproject "Westzonerwerf" te realiseren. Dit is op de plek van de oude locatie Pont Meijer. Deze plannen vormen een kans om een deel van het stedelijk gebied binnen deze blokbemaling af te koppelen en aan te sluiten op het veel robuuster te bemalen peil (004400-01, NAP -1,04 meter). Hierdoor neemt de belasting op de blokbemaling af.

Vanuit de herinrichting Westzaan is de wens om het Guisveld te gaan verbrakken mee genomen in de businesscase Westzaan als uitvoering van de natura 2000. In de businesscase wordt onderzocht of het mogelijk is om het Guisveld te verbrakken binnen het beschikbare budget en of de gestelde doelen kunnen worden gehaald. Op dit moment vindt er nog een discussie plaats tussen de verschillende partijen over de haalbaarheid van de maatregelen. Als de haalbaarheid groot genoeg wordt geacht dan zal het project in het kader van de businesscase worden uitgevoerd.

Eind jaren negentig is het bedrijventerrein Noorderveld in de gemeente Zaanstad ontwikkeld. Na de realisering van het bedrijventerrein bleek de hoeveelheid gerealiseerde waterberging niet voldoende. Het was niet mogelijk om op het terrein extra waterberging te realiseren, en werd er gezocht naar een andere oplossing. De oplossing is gevonden in het stichten van een gemaal tbv het bedrijventerrein. De realisering van dit gemaal is in de wacht gezet omdat de uitvoering van de verbrakking mogelijk een noodzakelijke uitbreiding van het gemaal kan betekenen. Op het moment dat er definitief een beslissing is genomen over de verbrakking kan er gestart worden met de voorbereiding van realiseren van een gemaal.

3 Uitgangspunten en belangen

3.1 Uitgangspunten en randvoorwaarden

3.1.1 Vanuit beleid

De missie van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) is om ook de komende jaren, ondanks klimaat- en weersveranderingen, Noord-Holland boven het Noordzeekanaal veilig te houden tegen overstromingen en te zorgen voor droge voeten en schoon water.

Om zo goed mogelijk aan deze wensen te voldoen is goed peilbeheer noodzakelijk. Hieronder staan de belangrijkste beleidskaders, waar rekening mee wordt gehouden bij de peilafweging.

- De peilkeuzes en de gevolgen hiervan worden integraal bekeken. Dit betekent onder andere dat de invloed op oppervlaktewater, grondwater, waterkwantiteit en waterkwaliteit en de omgeving worden meegenomen. Bij deze integrale benadering wordt gewerkt volgens het proces van de GGOR-methode [lit. 8, 19].
- Het feitelijk en legale grondgebruik is leidend bij de afweging in het watergebiedsplan. Het vigerende bestemmingsplan is uitgangspunt. Wanneer het voorkomende landgebruik afwijkt van het bestemmingsplan wordt er afstemming gezocht met de gemeente.
- De huidige situatie mag niet verslechteren. Indien er ongewenste effecten optreedt worden er compenserende en/of mitigerende maatregelen getroffen [lit. 8, 19]. Getoetst wordt onder andere aan de volgende aspecten:
  - aan- en afvoer van grond- en oppervlaktewater
  - waterberging
  - waterkwaliteit ten opzichte van 2009
  - stabiliteit van keringen en wegen
  - de doelstellingen vanuit de Kader Richtlijn Water
  - waardevolle flora en fauna
  - funderingen van gebouwen
  - archeologische- en cultuurhistorische waarden
- In natuurgebieden of gebieden waar een natuurlijk verloop van het peil gewenst is, wordt flexibel peilbeheer ingevoerd. Doel is het voorkomen van droogte en verbeteren van de waterkwaliteit door vermindering van de inlaat van (gebiedsvreemd) water. Wanneer in deze gebieden geen flexibel peilbeheer wordt toegepast, wordt dit onderbouwd in het watergebiedsplan [lit. 19].
- Waar mogelijk wordt dynamisch peilbeheer ingevoerd. Dit houdt in dat er (min of meer) continu wordt geanticipeerd op de actuele weersomstandigheden en de weersverwachting. Het is vooral bedoeld om de beschikbare berging in het systeem te maximaliseren bij voorspelde natte periodes [lit. 8].
- Bij een nieuw peilbesluit worden peilafwijkingen (onderbemalingen) opgeheven of van een actuele vergunning voorzien [lit. 8].

In bijlage 3 is een complete lijst van relevant beleid opgenomen. In bijlage 2.1 zijn de kaarten opgenomen met daarop weergegeven de bij dit peilbesluit gebruikte uitgangssituatie.

3.1.2 Vanuit plannen

Herinrichtingsplan polder Westzaan

De polder Westzaan is een van origine een brakke veenpolder. Door de combinatie van zout zeewater en zoet regenwater en door brakke verlanding ontstond een unieke natuurwaarde in het

gebied. Door de afsluiting van de Zuiderzee en de actieve verzoeting ten behoeve van de landbouw is steeds meer van de unieke natuur verdwenen. Het plan om delen van de polder opnieuw te verbrakken en daarmee de unieke natuurwaarden te beschermen en te herstellen, dateert al uit de jaren 90.

In de loop der jaren zijn vele alternatieven voor de gewenste verbrakking onderzocht. Eén voor één zijn deze alternatieven afgefallen, vooral door financiële redenen, maar ook door beheerstechnische redenen en ontbreken van draagvlak. In verband met de doelen en verplichtingen vanuit Natura2000 heeft de provincie Noord-Holland opdracht gegeven om een quickscan uit te voeren naar de haalbaarheid van nieuwe alternatieven van verbrakking.

In dit watergebiedsplan wordt geen rekening gehouden met de herinrichting en verbrakking Westzaan. Het herinrichtingsplan heeft geen effect op de huidige peilgrenzen en praktijkpeilen in de polder en wordt niet meegenomen in de belangenafweging van dit watergebiedsplan.

Noorderveld

In het bestemmingsplan is de aanleg van een nieuw gemaal opgenomen voor het compenseren van het tekort aan waterberging voor het industrieterrein. De benodigde capaciteit voor het compenseren van het tekort aan waterberging bedraagt 10 m³/min. De plannen voor een nieuw gemaal op het industrieterrein Noorderveld zijn nog niet definitief. De gemaalcapaciteit is onder andere afhankelijk van de wensen die voortvloeien uit het plan Verbrakking Westzaan. Verder wordt er ook nog over nagedacht of het niet efficiënter is om het nieuw te stichten gemaal op de plaats van het huidige gemaal 't Leven II te realiseren. Voordeel van deze locatie is dat alle voorzieningen ter plaatse aanwezig zijn terwijl de locatie in het Noorderveld een compleet nieuwe locatie is zonder de nodige voorzieningen. Bij de belangenafweging in dit watergebiedsplan hoeft echter geen rekening gehouden te worden met de effecten van het gemaal Noorderveld omdat de peilen niet worden aangepast.

Herontwikkeling Westzanerwerf

Er zijn plannen om het nieuwbouwproject Westzanerwerf te realiseren op het voormalige Pontmeyer terrein te Westzaan in de blokbemaling Oosterwillis-Zuid. Op dit moment is de gemeente Zaanstad bezig om het plan op te nemen in het bestemmingsplan. Daarna kan pas worden gestart met de daadwerkelijke uitwerking van de plannen. Er wordt in de belangenafweging van dit watergebiedsplan nog geen rekening gehouden met het nieuwbouwproject. Indien de plannen definitief worden binnen de looptijd van dit peilbesluit, wordt in een partiële herziening dit gebied heroverwogen.

Het nieuwbouwproject biedt kansen op een robuuster watersysteem. Het voormalige Pontmeyer terrein bevindt zich in de blokbemaling Oosterwillis-Zuid. In de plannen is voorgesteld om de nieuwbouw af te koppelen en aan te sluiten op het robuuster te bemalen peil in peilgebied 4400-01 met een peil van NAP -1,04 m. De totale verharding in de plannen van het nieuwbouwproject is kleiner dan van het Pontmeyerterrein in de huidige situatie. Door de afkoppeling en afname van het verhard oppervlak neemt de belasting op de blokbemaling Oosterwillis-Zuid en het watersysteem af.

Verbetering Boezemkade Nauernasche Vaart

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) is de beheerder van ruim duizend kilometer boezemkade. Deze boezemkades zijn aangemerkt als regionale waterkeringen en moeten aan de bijbehorende veiligheidsnorm voldoen. Trajecten die niet aan de normen voldoen, worden verbeterd binnen het Programma Verbetering Boezemkades (VBK).

De kade langs de oostzijde van de Nauernasche Vaart is door HHNK in 2011 getoetst op hoogte en stabiliteit. In totaal is circa 5,2 km (van de in totaal circa 10 km) boezemkade afgekeurd. Hiervoor is een kadeverbetering nodig. Het project heeft geen gevolgen voor de huidige peilgrenzen en praktijkpeilen in de polder Westzaan. In de afweging van de belangen wordt het effect van de werkzaamheden aan de dijkversterking niet meegenomen.

Als gevolg van de kadeverbetering wordt een deel van de teensloot van de dijk gedempt. Hiervoor dient compensatie voor waterberging plaats te vinden. HHNK heeft het voornemen om hiervoor de benodigde grond aan te kopen. Parallel wordt geprobeerd om in samenwerking met Staatbosbeheer (de terreinbeheerder in de polder Westzaan) tot invulling van de compensatie te komen (conform het beleid van HHNK).

De werkzaamheden aan de dijkversterking Nauernasche Vaartdijk hebben geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Polder Westzaan, mits gewerkt wordt conform het Ecologisch Werkplan. Indien aan deze voorwaarde kan worden voldaan, hoeft geen vergunning Natuurbeschermingswet te worden aangevraagd. De omvang en kwaliteit van leefgebied van de aangewezen soorten blijft behouden en waar mogelijk zelfs verbeterd. De werkzaamheden vinden buiten het broedseizoen plaats en nemen slechts een beperkte periode in beslag.

3.2 Belangen

In deze paragraaf worden de belangen beschreven die zijn meegewogen bij het opstellen van het peilbesluit. Tijdens het proces om tot een peilbesluit te komen is tijdens communicatiemomenten en een schriftelijke inventarisatie van de belangen aandacht besteed aan de wensen van de verschillende belanghebbenden en de knelpunten in het gebied. Per belang zijn in onderstaande paragrafen de achtergrond van de gewenste peilen of drooglegging toegelicht en wordt voor een aantal functies aangegeven welk type peilbeheer het meest optimaal is.

3.2.1 Belang tegengaan maaiveldddaling

Tegengaan van maaiveldddaling zorgt voor het behoud van veen, het tegengaan van schade door verzakkingen aan bebouwing of infrastructuur en een beheersing van de kosten van de waterhuishouding. Het tegengaan van maaiveldddaling betekent in het plangebied van de polder Westzaan en de Karnemelkspolder het tegengaan van veenafbraak, zie ook Tekstbox 1. Veenafbraak vindt versneld plaats als 'vers' veen wordt blootgesteld aan de lucht. Om dit tegen te gaan zijn hoge grondwaterpeilen, en daarmee hoge oppervlaktewaterpeilen, gewenst. Het instandhouden van veen heeft echter veel raakvlakken (en tegenstellingen) met de onderstaande belangen.

Tekstbox 1 Veenweideproblematiek

Veen is de enige grondsoort die bij drooglegging in hoge mate oxideert en daardoor langzaam verdwijnt. Dat heeft verschillende nadelige consequenties vergeleken bij klei of zand:

- de bodem klinkt snel in en daalt in relatief hoog tempo;
- door de bodemdaling neemt de kweldruk toe;
- bij oxidatie van veen komen mineralen vrij in het oppervlaktewater, waardoor hier hoge concentraties aan fosfaten en sulfaten in voorkomen. Deze concentraties zorgen er vervolgens weer voor dat oxidatie gestimuleerd wordt. De oxidatie wordt ook gestimuleerd door 'gebiedsvreemd' water met een hogere zuurgraad (pH).

Deze consequenties zijn een belangrijk probleem bij het behoud en de ontwikkeling van het cultuurhistorisch waardevolle veenweidegebied, omdat er voor het agrarisch gebruik, dat cruciaal is voor het landschap, een zekere drooglegging nodig is. In de praktijk van het waterbeheer wordt daarom in de veenweidegebieden al decennialang de bodemdaling gevolgd door eenzelfde verlaging van het waterpeil.

De behoefte van de landbouw aan grotere drooglegging heeft geleid tot onderbemalingen. De behoefte van de waterbeheerder om het systeem beheersbaar te houden heeft vervolgens geleid tot het onderbrengen van onderbemalingen in blokbemalingen. Dit proces heeft geleid tot een snellere bodemdaling in deze gebieden, vergeleken met de bodemdaling in het overige veenweidegebied waar een hoger peil wordt gehanteerd. Onderbemalingen en blokbemalingen leiden dus tot een ongelijkmatige bodemdaling in het gehele veenweidegebied. Daardoor neemt de complexiteit van het waterbeheer toe. Er is hierdoor sprake van versnippering van het gebied en het beheer.

Dilemma's

- Voor behoud van het veenweidenlandschap en het economisch rendabel gebruik daarvan is regelmatig aanpassing van het waterpeil naar beneden nodig. Voor het voorkómen van bodemdaling zijn zo hoog mogelijke (grond)waterstanden nodig en is aanpassen van het peil omhoog nodig;
- Voor behoud van het veen moet het waterpeil bepalend zijn voor de gebruiksfunctie. Voor de landbouw moet water volgend zijn;
- Voor het waterbeheer moeten de peilgebieden zo groot mogelijk zijn. Voor bestaande functies en landgebruik is maatwerk wenselijk en ontstaat versnippering.
- Voor de waterkwaliteit moet er zo weinig mogelijk gebiedsvreemd water ingelaten worden. Om het gewenste peil voor de gebruiksfunctie natuur te realiseren is aanvoer van water noodzakelijk.
- Weidevogels stellen andere eisen aan drooglegging dan moerasvogels.
- Bij agrarisch natuurbeheer voor weidevogels is de bestemming agrarisch. Voor de weidevogels is echter een kleinere drooglegging gewenst dan voor het agrarisch gebruik.

3.2.2 Belang landbouw

Landbouw is gebaat bij omstandigheden die een optimale landbouwkundige opbrengst mogelijk maken. Het land moet berijd- en bewerkbaar zijn en bovendien een goede grasopbrengst realiseren. Dit betekent dat een laag waterpeil optimaal is, met een drooglegging van 80 cm. De provincie schrijft een maximale drooglegging van 60 cm voor in de veenweidegebieden dit om extreme maaiveldsaling te voorkomen. Landbouw is gebaat bij het peilbeheertype zomer-/winterpeil (bijlage 7). Hierbij is het waterpeil in de zomer hoger dan van nature het geval zou zijn, waardoor er extra water beschikbaar is. Het peil in de winter is lager dan van nature het geval zou zijn, zo wordt de waterberging in het gebied zo goed mogelijk benut en eventuele wateroverlast door regenval voorkomen.

Naast de functie agrarisch komt in het gebied ook de functie agrarisch met nevenfunctie natuur voor. Dit agrarisch natuurbeheer komt binnen het plangebied voor in het Natura 2000-gebied. De hoofdfunctie voor deze gebieden, zoals is vastgelegd in bestemmingsplannen, is agrarisch gebruik, dit is leidend voor het watergebiedsplan. Wel zal bij afwegingen van nieuwe peilbesluiten, de effecten op eventueel agrarisch natuurbeheer, meegenomen worden in het besluit van het hoogheemraadschap. De hoofdfunctie voor percelen met particulier natuurbeheer is natuur (zie paragraaf 3.2.3)

3.2.3 Belang natuur

Natuur is over het algemeen gebaat bij een geringe drooglegging. Een hoog grondwaterpeil zorgt voor een bodem met voldoende bodemleven en zorgt dat het veen minder snel oxideert (minder interne eutrofiering). Maar natuur is over het algemeen ook gebaat bij een natuurlijk peilverloop en een goede en constante waterkwaliteit, door zo min mogelijk gebiedsvreemd water in te laten. Dit betekent juist lagere peilen in de zomer (door verdamping) en hogere peilen in de winter (door regenval). Het uitzakken van het oppervlaktewaterpeil bij een natuurlijk peilverloop in de zomer leidt tot lagere grondwaterstand en daarmee tot meer veenafbraak.

De veenweidegebieden vormen belangrijke weidevogelgebieden. Weidevogels stellen specifieke eisen aan hun habitat. Duurzaam goede weidevogelgebieden hebben een drooglegging tot circa 40 cm. Een hoge grondwaterstand van 20 - 40 cm onder het maaiveld is een randvoorwaarde voor duurzame weidevogelpopulaties. Het veenweidegebied is ook van belang voor nieuwe ontwikkeling van Veenmosrietlanden en bijvoorbeeld als leefgebied voor Noordse woelmuis en Roerdomp. Deze soorten vragen weer om andere peilen dan weidevogels.

3.2.4 Belang cultuurhistorie en open landschap

Het open veenweidelandschap, dat cultuurhistorisch een zeer hoge waarde heeft, is ontstaan door het agrarisch gebruik van het veenweidegebied. Voortzetten van de agrarische bedrijfsvoering is ook nodig voor het behoud van het open landschap. Zonder agrarisch gebruik zal het landschap verruigen. Maar om agrariërs in het gebied te houden is een bepaalde drooglegging nodig, zodat de agrarische bedrijfsvoering rendabel blijft. Deze benodigde drooglegging staat op gespannen voet met het behoud van het veen, waarvoor juist hoge grond- en oppervlaktewaterstanden nodig zijn. Tegengaan van de maaiveldsaling door behoud van het veen en het behoud van een open landschap vormen dan ook een tegenstelling.

3.2.5 Belang archeologische waarden en monumenten

Wanneer archeologische waarden, die veelal onder de grond liggen, worden blootgesteld aan de lucht treedt schade op door oxidatie. Dit kan gebeuren wanneer het peil dusdanig wordt verlaagd dat de archeologische waarden boven de grondwaterspiegel komen te liggen. Hoge en zeer hoge archeologische waarden en monumenten zijn dan ook het meeste gebaat bij het gelijk blijven, of

hoger worden, van het waterpeil. Een (beperkte) peilverlaging kan dus een risico vormen voor het behoud van archeologische waarden en monumenten.

3.2.6 Belang recreatie

De voor dit watergebiedsplan relevante vormen van recreatie zijn pleziervaart (kanoën) en schaatsen. Beide vormen van recreatie zijn gebaat bij onbelemmerde verbindingen van de verschillende watergangen, zodat er voldoende mogelijkheden voor doorgaande routes zijn. Dit betekent dat recreatie gebaat is bij grote peilgebieden, zodat er zo min mogelijk obstakels, zoals stuwen, zijn. Een goede waterkwaliteit is ook van belang voor de recreatiebeleving.

3.2.7 Belang bebouwing en infrastructuur

In algemene zin is bebouwing aan de ene kant gebaat bij een laag waterpeil, zodat vochtoverlast in woningen en natte kruipruimtes worden voorkomen. Aan de andere kant is bebouwing met een kwetsbare fundering gebaat bij een hoger waterpeil: de fundering moet onder water blijven staan, anders kan (ongelijke) zetting optreden. Zakkingsgevoelige bebouwing en infrastructuur zijn vooral gebaat bij een vast peil. Voor infrastructuur is een aanpassing van het waterpeil een risico, bij een verhoging of verlaging van het waterpeil kan de stabiliteit van bijvoorbeeld wegen of het spoor in gevaar komen.

De Gemeente Zaanstad heeft gevraagd om voor het stedelijk gebied de huidige peilen te handhaven. Het stedelijk gebied is namelijk ingericht op het huidige peil. Bij het huidige peil zijn de houten funderingen van de huizen beschermd en functioneren de aansluitingen op het riool. Iedere grondwaterstandsverlaging kan leiden tot (on)gelijke zetting van de woningen. Bovendien kan een verlaging tot beneden het funderingshout leiden tot aantasting van het hout door schimmel en uiteindelijk tot het disfunctioneren van de fundering. Gezien de leeftijd van het huizenbestand (vooroorlogs) is een peilverlaging ongewenst. Dit geldt naar verwachting voor alle gemeenten.

3.2.8 Belang hoogheemraadschap

Het hoogheemraadschap heeft als waterbeheerder ook diverse (soms tegenstrijdige) belangen. Belangrijk zijn hierbij:

- afdoende wateraanvoer en – afvoer: de polder Westzaan is geen op zichzelf staand watersysteem. Er moet voldoende water kunnen worden aangevoerd vanuit de om liggende gebieden en ook weer worden afgevoerd;
- voldoende waterberging: om wateroverlast te voorkomen is het nodig dat er voldoende waterberging is. Voor de waterbergingscapaciteit is het van belang dat de peilen niet verhoogd worden. Dynamisch peilbeheer, waarbij geanticipeerd wordt op de weersverwachtingen, is het meest optimaal voor het realiseren van voldoende waterberging;
- stabiliteit waterkeringen: voor de stabiliteit van waterkeringen geldt in algemene zin dat een (plotselinge) grote peilverlaging ongewenst is. Dit brengt de stabiliteit van de kering in gevaar, met alle risico's van dien;
- waterkwaliteit: voor een goede waterkwaliteit is het van belang dat er niet te veel water van buiten het gebied (gebiedsvreemd water) wordt ingelaten. Dit kan worden bereikt door als type peilbeheer een natuurlijk peil (bijlage 7) in te stellen. Dit is een gevoelige balans, te ver uitzakken van het grondwater zorgt voor oxidatie van het veen en daarmee ook voor een slechte waterkwaliteit. Voor het zuurstofgehalte in de waterkolom is de waterdiepte ook van belang: die moet niet te klein zijn, door opwarming wordt het water dan zuurstofarm.

4 Afwegingsproces

4.1 Afweging belangen

Vaststellen huidige praktijkpeilen en type peilbeheer

Om tot een goed peilbesluit te komen zijn de huidige situatie en de belangen geïnventariseerd. Binnen het plangebied is de grootste tegenstelling tussen belangen te vinden in het landelijke gebied. Landbouw vraagt om voldoende drooglegging, natuur juist om een beperkte drooglegging. De ideale situatie voor beide belangen is dan ook tegengesteld: voor landbouw een laag peil, voor natuur een hoog peil.

De polder Westzaan bestaat uit veengrond. Hiermee is het gebied zeer gevoelig voor maaiveldddaling. Tegengaan van de uitdroging van het veen is van groot belang voor het behoud van het veen. Het hoogheemraadschap is om deze reden dan ook zeer terughoudend met peilverlagingen. De droogleggingsnorm voor veen is volgens het beleid van het provincie maximaal 60 cm. Voor bebouwing in stedelijk gebied is het van belang om de huidige situatie te handhaven, om kwetsbare funderingen te beschermen.

De huidig gehanteerde peilen zijn in de praktijk 'gegroeide' peilen. Dit betekent dat in de loop der jaren in overleg met de rayonbeheerder van het hoogheemraadschap situaties en peilen zijn aangepast aan de wensen uit het gebied. De praktijkpeilen zijn in feite een compromis tussen belangen die spelen in het gebied. Er zijn geen klachten of knelpunten bekend, waaruit opgemaakt kan worden dat er zich geen grote problemen voordoen met het waterbeheer in het gebied. Met deze wetenschap is besloten om voor het gehele plangebied de huidige praktijkpeilen vast te leggen in het peilbesluit.

Het type peilbeheer dat wordt vastgelegd in het peilbesluit is het peilbeheer dat in de praktijk al gevoerd wordt. Dit betekent voor het gehele plangebied een dynamisch peilbeheer (zie bijlage 7). Bij dynamisch peilbeheer wordt er continu geanticipeerd op de actuele weersomstandigheden, om kortstondig extra berging of extra voorraad te realiseren. Polder Westzaan bestaat grotendeels uit één peilgebied waar de effecten van de wind zeer groot kunnen zijn. Dit is de reden dat er geen flexibel peil ingevoerd kan worden. Er is te weinig ruimte in het watersysteem om een grotere marge in te stellen dan de gehanteerde beheersmarge. Bovendien kan flexibel peil een negatief effect hebben op de oxidatie van het veen.

4.2 Verwachte effecten (op milieu- en omgevingsaspecten)

Omdat het peilbesluit vrijwel overal de praktijksituatie vastlegt zijn er, als gevolg van het peilbesluit, geen effecten te verwachten op milieu- en omgevingsaspecten, zoals waterberging, waterkwaliteit, landbouw, natuur of cultuurhistorie.

4.3 Zakkingsclausule

In het vigerend peilbesluit van de polder Westzaan is een zakkingsclausule opgenomen van 3 mm per jaar. Dit geeft de mogelijkheid om het streefpeil binnen de juridische termijn van het peilbesluit (10 jaar) aan te passen aan de maaiveldddaling. Binnen het gebied van het hoogheemraadschap worden in de diverse veenweidegebieden verschillende zakkingsclausules toegepast variërend van

1 tot 6 mm per jaar. Hierbij is het niet duidelijk wat de oorsprong van deze getallen is. Om nu een beter beeld te krijgen van de werkelijk optredende maaiveldsdaling is in het kader van het watergebiedsplan Waterlanden onlangs een onderzoek gedaan naar de werkelijk opgetreden maaiveldsdaling van de afgelopen 15 jaar. Dit gebied is goed vergelijkbaar met de andere gebieden binnen het hoogheemraadschap. Hierbij is een analyse gedaan op de hoogte gegevens AHN1(1996) en de AHN2 (2011) en naar de door het waterschap toegepaste peil aanpassingen in dezelfde periode. Daarnaast is er door een specialist van Deltares op gebied van maaiveldsdaling op basis van de veenlaagdikte een voorspelling gedaan op de zakking van het maaiveld de komende jaren in het beheersgebied. De resultaten van de bovenstaande analyses worden representatief gehouden voor de andere gebieden binnen het hoogheemraadschap.

Op basis van de bovenstaande analyses worden door het hoogheemraadschap de volgende beleidsuitgangspunten aangehouden:

- Daar waar de drooglegging nu groter is dan 60 cm wordt geen zakkingsclausule toegepast. Hiermee volgt het hoogheemraadschap het beleid van de provincie voor veenweidegebieden.
- In volledig bebouwde peilgebieden wordt in principe geen zakkingsclausule toegepast.
- In natuur- en recreatiegebieden wordt in principe geen zakkingsclausule toegepast.

Voor de overige gebieden geldt een zakkingsclausule van 4 mm/jaar voor blokbemalingen, 3 mm/jaar voor droogmakerijen en 2 mm/jaar voor veenweidegebieden.

Op basis van signalen uit het gebied kan het hoogheemraadschap besluiten te onderzoeken of het noodzakelijk is het peil aan te passen. Het is echter niet zo dat aan deze zakkingsclausules het recht ontleend kan worden dat het peil na 10 jaar aangepast is of wordt. In de gebieden waar geen zakkingsclausule wordt opgenomen, wordt over 10 jaar in het nieuwe peilbesluit bekeken of het peil moet worden aangepast.

5 Besluiten

5.1 Keuzeontwerp

Uitgangspunt bij dit peilbesluit zijn de huidig gehanteerde peilen. De huidig gehanteerde peilen zijn peilen die 'gegroeid' zijn in de praktijk en inspelen op de lokale omstandigheden. Het type peilbeheer dat gevoerd zal worden voor de polder Westzaan is overal een dynamisch peilbeheer zoals in de praktijk al gevoerd wordt.

Om de drooglegging gedurende de looptijd van het peilbesluit te behouden wordt er voor de polder Westzaan een zakkingsclausule opgenomen van 2 mm per jaar. Voor de Karnemelkspolder wordt geen zakkingsclausule opgenomen vanwege de aard van het gebied (zie het afwegingskader 4.3). In dit gebied wordt over 10 jaar in het nieuwe peilbesluit bekeken of het peil moet worden aangepast.

Vanwege het vastleggen van het huidige peil zijn er geen aanpassingen nodig aan het watersysteem. Er is daarom ook geen projectplan of leggerwijziging nodig.

5.2 Peilbesluit

De peilen en het type peilbeheer worden ingesteld zoals opgenomen in bijlage 8. In deze bijlage is een tabel opgenomen met alle peilgebieden en specificaties per peilgebied.

5.3 Bestaande peilafwijkingen

De geldigheidsduur van de vergunningen voor peilafwijkingen wordt gekoppeld aan het peilbesluit. Op het moment dat er een nieuw peilbesluit is vastgesteld worden alle bestaande peilafwijkingen van een nieuwe vergunning voorzien. Bij het vergunnen van de bestaande peilafwijkingen worden de Beleidsregels Peilafwijkingen [lit. 7] als uitgangspunt genomen.

De maximale drooglegging voor veenweidegebieden is volgens provinciaal beleid 60 cm dit geldt ook voor peilafwijkingen. In veel gevallen is de drooglegging binnen peilafwijkingen groter dan 60 cm. Deze te grote drooglegging zal terug gebracht moeten worden voor zover dat haalbaar is. Een grotere drooglegging zorgt voor versnelde maaiveld daling en versnelde veenafbraak.

Als de huidige drooglegging nu groter is dan 70 cm is het niet reëel om in één keer te voldoen aan de provinciale droogleggingsnorm van maximaal 60 cm. Daarom wordt de drooglegging gefaseerd afgebouwd. Wanneer de drooglegging nu groter is dan 70 cm wordt in de nieuwe vergunning het peil zodanig vergund dat er een maximale drooglegging ontstaat van maximaal 70 cm, wanneer deze nu tussen de 60 en 70 cm is dan wordt deze in principe terug gebracht naar 60 cm. In beide bovenstaande gevallen geldt wel dat er goed gekeken moet worden naar de plaatselijke omstandigheden. Wanneer de drooglegging al minder dan 60 cm is dan wordt het huidige gehanteerde peil vergund. Het peil binnen peilafwijkingen wordt niet aangepast aan de maaiveld daling. De eigenaren van de peilafwijkingen worden door het hoogheemraadschap aangeschreven over de nieuw te verlenen vergunning. Deze nieuwe vergunningen worden ambtshalve verleend en zijn vrijgesteld van leges.

5.4 Nieuwe peilafwijkingen

Het is mogelijk om een nieuwe peilafwijking aan te vragen. Voor het vergunnen van nieuwe peilafwijkingen wordt het actuele beleid van het hoogheemraadschap gehanteerd, zoals verwoord in de Beleidsregels Peilafwijkingen [lit. 7]. Een aanvraag wordt getoetst op nut en noodzaak en mogelijke negatieve effecten. Als er een vergunning voor een nieuwe peilafwijking wordt afgegeven dan worden hier voorwaarden in opgenomen conform de Beleidsregels Peilafwijkingen. De belangrijkste voorwaarden zijn:

- Een voortoets Natura 2000 om aan te tonen dat de peilverlaging geen significante effecten heeft op de Natura 2000 doelen.
- Een drooglegging van maximaal 60 cm is toegestaan mits er een onderwaterdrainage wordt toegepast waarbij in de winterperiode een drooglegging 60 cm gehanteerd mag worden. In de zomerperiode moet dan de drooglegging terug gebracht worden naar 40 cm.
- In het geval dat er geen onderwaterdrainage wordt toegepast mag er een drooglegging van maximaal 40 cm worden gehanteerd.
- Er moet een terugloopvoorziening aanwezig zijn zodat in het geval van wateroverlast in de polder de peilafwijking gaat mee bergem met de polder.
- Er wordt een vergunning verleend voor de looptijd van het peilbesluit.

5.4.1 Procedure

Het hoogheemraadschap voert bij de vaststelling van dit plan de in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht genoemde uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Het plan is voorgelegd aan de belanghebbenden door middel van een informatiebijeenkomst. Wanneer belanghebbenden willen kunnen zij hun zienswijze op dit plan geven of aangeven dat zij vinden dat hun specifieke belang onvoldoende is meegenomen. Verder is op dit besluit de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbende moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het besluit. Beroep staat open voor belanghebbenden die eerder zienswijzen op het ontwerp vaststellingsbesluit naar voren hebben gebracht en voor belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten geen zienswijzen op het ontwerp vaststellingsbesluit naar voren te hebben gebracht.

Literatuurlijst

1. Alterra, Landelijk Grondgebruiksbestand Nederland (LGN5); Vervaardiging, nauwkeurigheid en gebruik, Wageningen, 2005
2. DLO-Staring Centrum, Bodemkaart van Nederland, Wageningen, 1994
3. DLO-Staring Centrum, Bodemkaart van Nederland; Toelichting bij de kaartbladen, Wageningen, 1995
4. Europese Gemeenschappen, Kaderrichtlijn water; Richtlijn 200/60/EG, PB L 327, z.pl., 22 december 2000
5. Goes, Van der, Beschermde soorten in het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, z.pl., 2007
6. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Bescherming Wateroverlast Noorderkwartier, Alkmaar, 2004
7. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Beleidsregels Peilafwijkingen, Edam, 2009
8. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Waterbeheersplan 2010-2015; Van veilige dijken tot schoon water, Edam, 2009
9. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Handboek (water)gebiedsplannen, Houten, 2009
10. Meetkundige Dienst, Actuele Hoogtekaart Nederland, z.pl., 2000
11. Meetkundige Dienst, Productspecificatie AHN 2000, z.pl., 2000
12. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten!; De Flora- en faunawet in de praktijk; informatie over vrijstellingen, ontheffingen en gedragscodes, z.pl., 2010
13. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Natuur voor mensen, mensen voor natuur, (www.natuurbeheer.nu) (2010)
14. Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Handboek Kaderrichtlijn water, z.pl., 2003
15. Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Nationaal Bestuurakkoord Water (NBW), z.pl., 2002
16. Ministerie van VROM, LNV, V&W en EZ, Nota Ruimte, Den Haag, 2006
17. Provincie Noord-Holland, Beleidsnota natuur en landschap; Deel nota Ecologische structuren en natuur- en landschapsbouw; Beleidsvisie ontwikkeling provinciale ecologische hoofdstructuur PEHS, Haarlem, 1993
18. Provincie Noord-Holland, Cultuurhistorische waardenkaart Noord-Holland, z.pl., 2002
19. Provincie Noord-Holland, Provinciaal Waterplan Noord-Holland 2010-2015; Beschermen, benutten, beleven en beheren, Haarlem, 2010
20. Provincie Noord-Holland, Waterverordening Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, provinciaal blad 2009|162
21. Provincie Utrecht, Kaders voor het GGOR in de provincie Utrecht, Gewenst grond- en oppervlaktewaterregime: Heldere keuzes voor duurzaam waterbeheer, Utrecht, 2006
22. Rijkswaterstaat, Klimaatverandering en bodemdaling: gevolgen voor de waterhuishouding in Nederland, 's Gravenhagen, 1997

(www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/gebruiksfuncties/werkwijzer/kennis_uit_de/map/b/bodemdaling/)

23. STOWA, Waterlood, z.pl., 2007
24. Vereniging voor landinrichting, Cultuurtechnisch Vademecum; Handboek voor inrichting en beheer van het landelijk gebied, Doetinchem, 2000
25. Wet op de waterhuishouding

Inhoudsopgave bijlagen

bijlage 1 Proces en communicatie	33
b 1.1 Proces	33
b 1.1.1 Watergebiedsplan	33
b 1.1.2 GGOR-systematiek	34
b 1.1.3 Procedure	35
b 1.2 Communicatie	36
bijlage 2 Themakaarten en onderzoeken	37
b 2.1 Themakaarten	37
b 2.1.1 Ligging plangebied	37
b 2.1.2 Cultuurhistorie en archeologie	37
b 2.1.3 Maaiveldhoogte	37
b 2.1.4 Bodem	37
b 2.1.5 Kwel en wegzijging ('s zomers en 's winters)	37
b 2.1.6 Waterstaatkundige situatie	37
b 2.1.7 Natuur (N2000, EHS en weidevogelgebieden en natuurbeheertypen)	37
b 2.1.8 Grondgebruik	37
b 2.2 Onderzoeken	38
b 2.2.1 Factsheets KRW	38
b 2.2.2 Voortoets Natura 2000	40
bijlage 3 Wetgeving en beleid	41
b 3.1 Wet- en regelgeving	41
b 3.1.1 Peilbesluit	41
b 3.1.2 Legger	41
b 3.1.3 Projectplan	42
b 3.1.4 Bestemmingsplan	42
b 3.1.5 Flora en faunawet	42
b 3.2 Europees beleid	42
b 3.2.1 Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)	42
b 3.2.2 Vogel- en Habitatrichtlijn	43
b 3.2.3 Zwemwaterrichtlijn	43
b 3.2.4 Verdrag van Malta	43
b 3.3 Nationaal beleid	44

b 3.3.1	Nota ruimte	44
b 3.3.2	Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW en NBW actueel)	45
b 3.3.3	Nationaal Waterplan	45
b 3.4	Provinciaal beleid	46
b 3.4.1	Provinciaal Waterplan Noord-Holland 2010-2015	46
b 3.4.2	Structuurvisie Noord-Holland	47
b 3.4.3	Natuurbeheerplan	48
b 3.4.4	Beleidsnota Landschap en Cultuurhistorie	48
b 3.5	Beleid Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	48
b 3.5.1	Waterbeheersplan 2010-2015	48
b 3.5.2	Kader Integrale Peilbesluiten en Handleiding Watergebiedsplan	49
b 3.5.3	Beleidsregels peilafwijkingen	49
b 3.5.4	Samenwerken aan schoon water	50
b 3.5.5	Studie Bescherming Wateroverlast Noorderkwartier (BWN)	50
b 3.6	Gemeentelijk beleid	50
b 3.6.1	Bestemmingsplannen gemeente(n)	50
	bijlage 4 Typen peilbeheer	51
	bijlage 5 Besluiten en besluitkaarten en besluit Tabellen	54

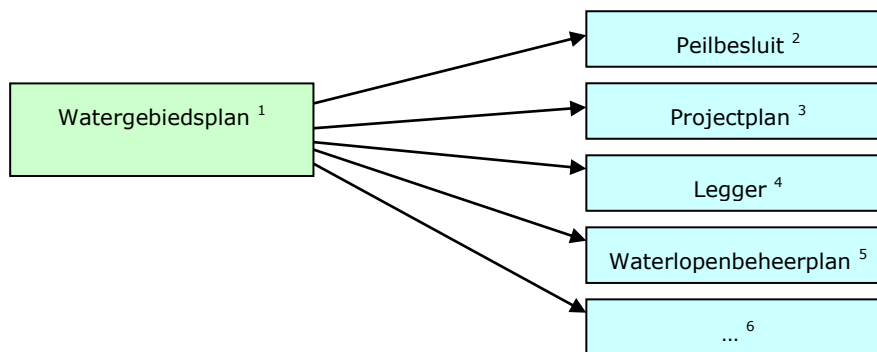

bijlage 1 Proces en communicatie

b 1.1 Proces

b 1.1.1 Watergebiedsplan

Het landelijke beleid benadrukt de zogenoemde watersysteembenadering (GGOR-systematiek). Het geeft aan dat met integraal waterbeheer een goede afstemming op relevante beleidsterreinen wordt bereikt. De samenhang wordt in een watergebiedsplan bijeengebracht. Dit plan is echter niet rechtsgeldig en daarom moet het plan daarnaast worden verankerd in de verschillende beschikbare juridische instrumenten, zoals de legger, een peilbesluit en/of een projectplan. Afhankelijk van de situatie wordt besloten welke deelproducten gewenst zijn en efficiënt zijn mee te nemen.

¹ Het **watergebiedsplan** omvat een beschrijving van alle afwegingen en uitkomsten van onderzoeken die leiden tot een peilkeuze en peilbeheer en/of inrichting en onderhoud van het watersysteem. In het plan is o.a. omschreven: de huidige situatie van een gebied, de autonome ontwikkelingen, de randvoorwaarden en uitgangspunten die zijn aangehouden, de knelpunten en wensen van belanghebbenden, de afweging en de uit te voeren maatregelen. Daarnaast wordt het proces en de communicatie van het plan beschreven. Het watergebiedsplan dient als onderbouwing voor de erin/bij opgenomen 'deelproducten'. Bv. voor het peilbesluit dient het watergebiedsplan als 'Toelichting op het Peilbesluit'.

² Het **peilbesluit** is het uiteindelijke peilenplan (kaart en tabel) dat wordt vastgesteld door het College van Hoofdingelanden.

³ Het **projectplan** beschrijft de maatregelen die opgenomen worden. Het kan gaan om de maatregelen die nodig zijn om een peilaanpassing mogelijk te maken, maar ook andere maatregelen kunnen hierin worden opgenomen (bijv. het oplossen van een hydraulisch knelpunt, zodat het vastgestelde peil in de praktijk ook haalbaar is).

⁴ In de **legger** wordt omschreven waaraan waterstaatswerken (waterlopen, waterkeringen en bergingsgebieden) qua ligging, vorm en afmeting (normprofiel) moeten voldoen, en wat de onderhoudsplicht is.

⁵ In het **waterlopenbeheerplan** staat beschreven waar welk beheer wordt uitgevoerd door het hoogheemraadschap.

⁶ **Overige producten** die het watergebiedsplan als basis kunnen hebben. Dit kan bijvoorbeeld een waterplan zijn, een convenant, een baggerplan enz.

b 1.1.2 GGOR-systematiek

In het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW - zie b 3.3.2) is de afspraak gemaakt dat de waterschappen de komende jaren GGOR's opstellen voor hun beheersgebied. GGOR staat voor Gewenst Grond- en OppervlaktewaterRegime (oftewel: gewenste peilen en peilbeheer). De GGOR-systematiek is leidend bij het opstellen van het watergebiedsplan.

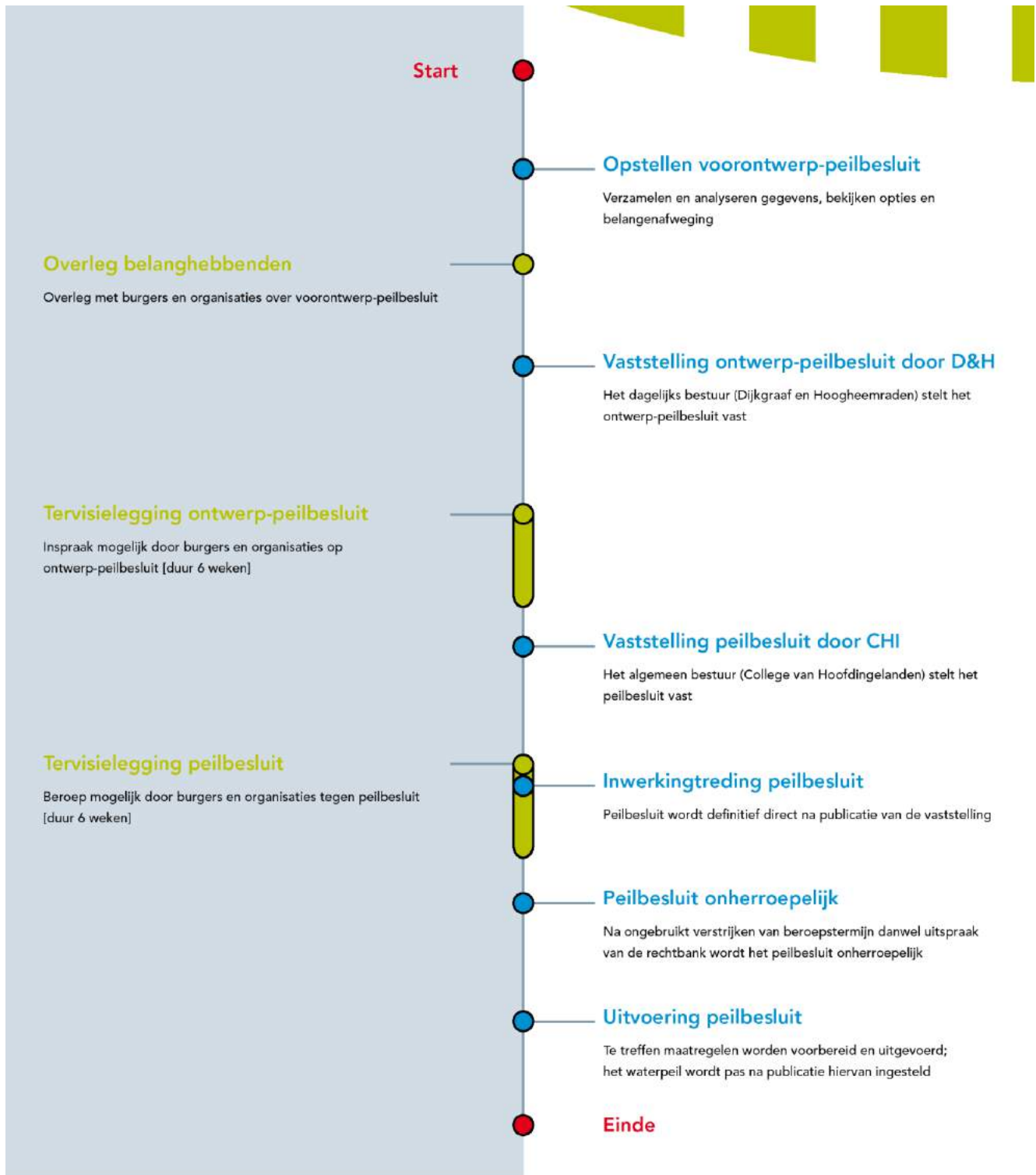
Het GGOR is enerzijds een concreet product maar vooral ook een proces: Een proces waarbij afwegingen in het waterbeheer gemaakt worden, door op een heldere manier de belangen af te wegen van alle functies die in een gebied voorkomen. Hierbij wordt het hele watersysteem beschouwd; van oppervlaktewater tot grondwater en van kwantiteit tot kwaliteit. Vaak zal het niet mogelijk zijn om het waterbeheer voor alle functies optimaal in te richten. Enerzijds omdat er beperkingen zijn aan wat technisch realiseerbaar is, anderzijds omdat keuzes in belangrijke mate beïnvloed worden door het maatschappelijk bestuurlijk krachtenveld. Het resultaat van de GGOR-systematiek is een via bestuurlijke afweging vastgesteld besluit.

Het GGOR-proces helpt bestuurders in de afweging van belangen en garandeert dat die keuzes goed onderbouwd zijn. Daar waar blijkt dat functies slecht bediend kunnen worden, levert het GGOR-proces bovendien belangrijke input voor toekomstige afwegingen in de ruimtelijke ordening. Waterschapsbesturen kunnen motiveren waar beperkingen liggen gezien de huidige functietoekenning en het provinciale bestuur heeft een extra hulpmiddel bij het herzien van functies. Het einddoel blijft steeds: het realiseren van een duurzaam ingericht watersysteem, waarbij er een beter evenwicht is in de afstemming tussen functies en waterbeheer. [lit. 21]

b 1.1.3 Procedure

Voor de juridische instrumenten geldt een procedureverplichting. In onderstaand figuur staat weergegeven hoe een dergelijke procedure is opgebouwd.

b 1.2 Communicatie

Alle belangen partijen zijn door middel van een brief geïnformeerd over het proces van het watergebiedsplan en het peilbesluit. In deze brief is gevraagd aan de partijen of er wensen en/of klachten zijn over het huidig gevoerde peilbeheer. In het geval dat er wensen en/of klachten zijn zal het hoogheemraadschap in contact treden met deze partijen om te inventariseren wat de wensen zijn en te kijken in hoeverre dat in te passen is in het peilbeheer en peilbesluit. Geen van de partijen heeft aangegeven wensen en of klachten te hebben ten aanzien van het peilbeheer.

In het voorjaar van 2013 is er een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke effecten van voorgestelde peilwijzigingen in een aantal peilbesluitgebieden in Laag-Holland op de N2000 gebieden. Voor dit onderzoek zijn/worden er verschillende klankbordgroepen gehouden met belangenpartijen en gemeenten. Ook is er gelegenheid om de watergebiedsplannen in te zien en opmerkingen aan te geven. Ondanks dat er in peilbesluitgebied Westzaan geen peilwijzigingen worden voorgesteld, is het eindconcept van dit watergebiedsplan ook op deze wijze door de partijen in te zien. Het vooroverleg met de provincie is op dezelfde wijze vorm gegeven. Ingediende opmerkingen zijn/worden, indien relevant, in dit rapport verwerkt.

bijlage 2 Themakaarten en onderzoeken

b 2.1 Themakaarten

b 2.1.1 Ligging plangebied

b 2.1.2 Cultuurhistorie en archeologie

b 2.1.3 Maaiveldhoogte

b 2.1.4 Bodem

b 2.1.5 Kwel en wegzijging ('s zomers en 's winters)

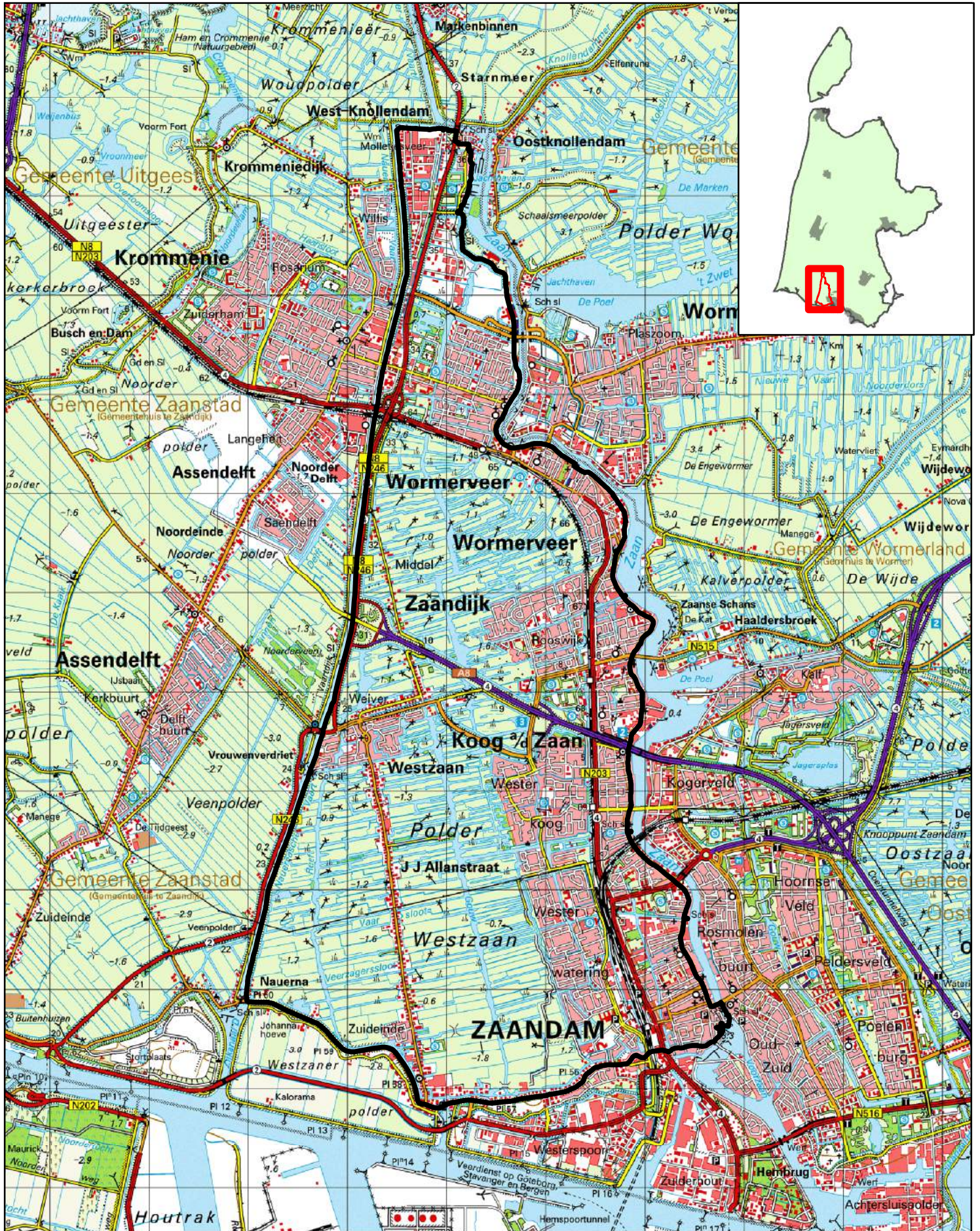
b 2.1.6 Waterstaatkundige situatie

b 2.1.7 Natuur (N2000, EHS en weidevogelgebieden en natuurbeheertypen)

b 2.1.8 Grondgebruik

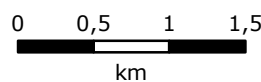

Peilbesluit Westzaan

Plangebied

Schaal: 1:50.000 Datum: 26-10-2012
Tekeningnr: GB12-376 Formaat: A4
Getek. KZ

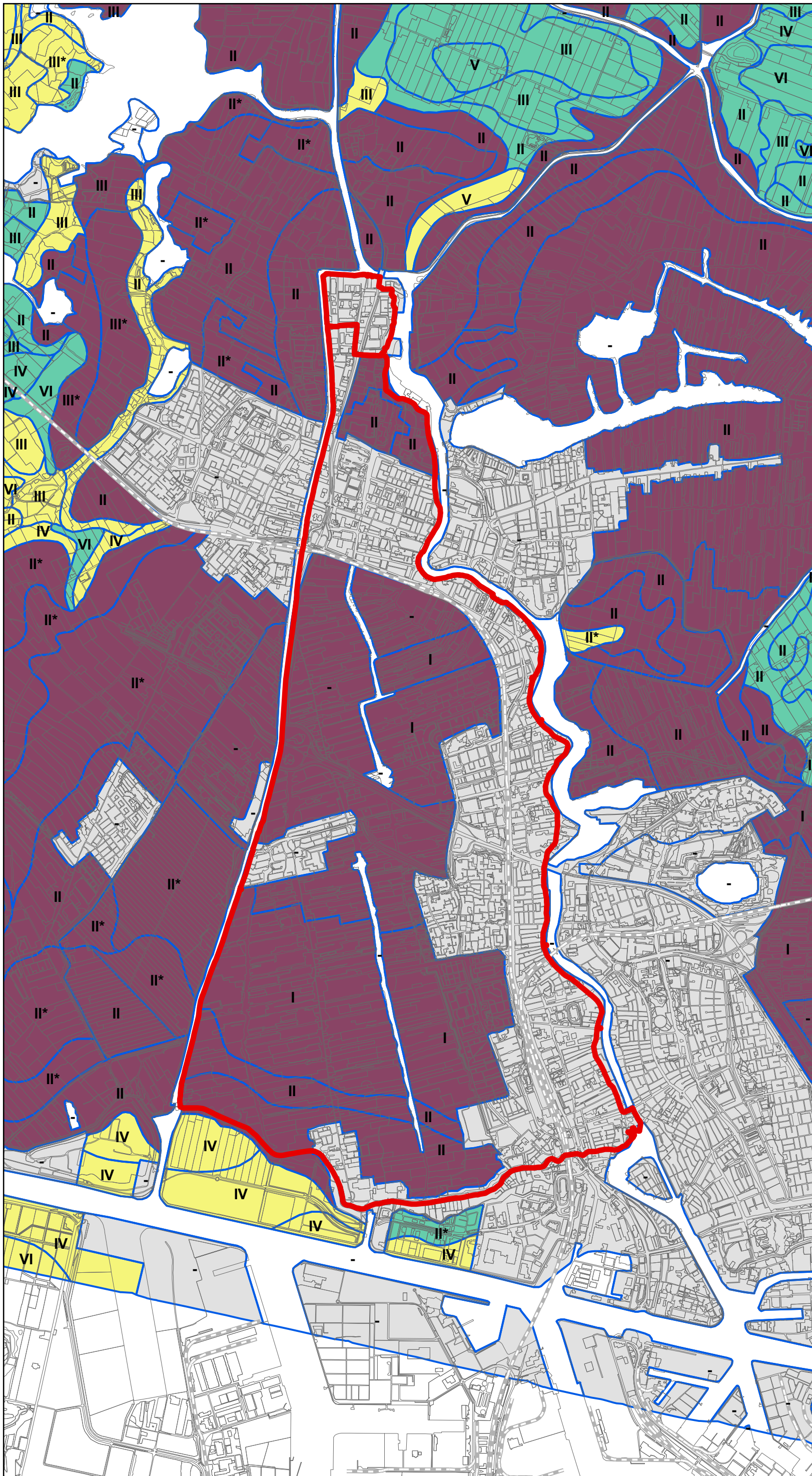

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
T: 072-5828282, E: info@hnnk.nl

Peilbesluit Westzaan

Legenda

- Plangebied
- grondwatertrappen
- bodem**
- Veengronden
- Podzolgronden
- Eerdgronden
- Vaaggronden
- Eerd- en vaaggronden met geroerde ondergrond
- Wieringermeergronden
- Zeer ondiepe keileem, potklei, enz
- Bebouwing en overig

Bodem

Bron: Alterra, 2000
(zie ook www.bodemdata.nl)

Tekeningnr: GB12-377
Datum: 26-10-2012
Formaat: A3
Getek.: KZ

hoogheemraadschap
**Hollands
Noorderkwartier**

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
T: 072-5828282, E: info@hnhk.nl

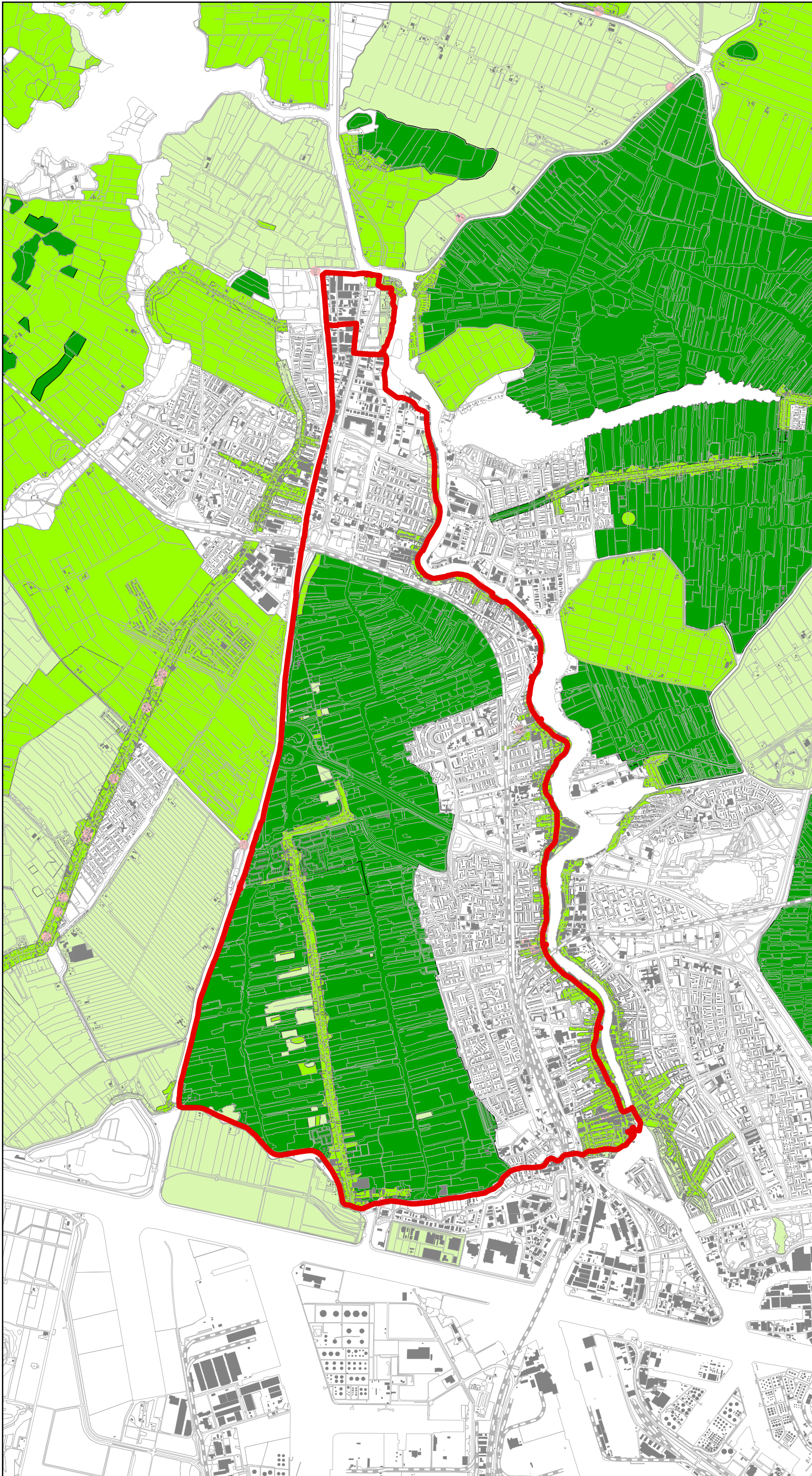

0 0,5 1 1,5 km

Schaal: 1:40.000

Peilbesluit Westzaan

Legenda

- Plangebied
- Cultuurhistorie punten
- Cultuurhistorie lijnen

CHW vlakken

WAARDE

- Van waarde
- Hoge waarde
- Zeer hoge waarde

Cultuurhistorie

Bronnen: Provincie Noord-Holland en Rijksdienst voor archeologie, cultuurlandschap en monumenten

Tekeningnr: GB12-378
Datum: 26-10-2012
Formaat: A3
Getek.: KZ

hoogheemraadschap
**Hollands
Noorderkwartier**

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
T: 072-5828282, E: info@hnhk.nl

0 0,5 1 1,5 km

Schaal: 1:40.000

Peilbesluit Westzaan

Legenda

- plangebied
- Bebouwd gebied
- Infrastructuur
- Grasland
- Akkerbouw
- Bollenteelt
- Glastuinbouw
- Boomgaard
- Bos
- Natuur/ kustgebied
- Natuur / moeras
- Natuur / overig
- Zoet water
- Zout water

Grondgebruik

Bron: Landelijk Grondgebruik-
bestand Nederland
(LGN6)

Tekeningnr: GB12-379
Datum: 26-10-2012
Formaat: A3
Getek.: KZ

hoogheemraadschap
**Hollands
Noorderkwartier**

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
T: 072-5828282, E: info@hnhk.nl

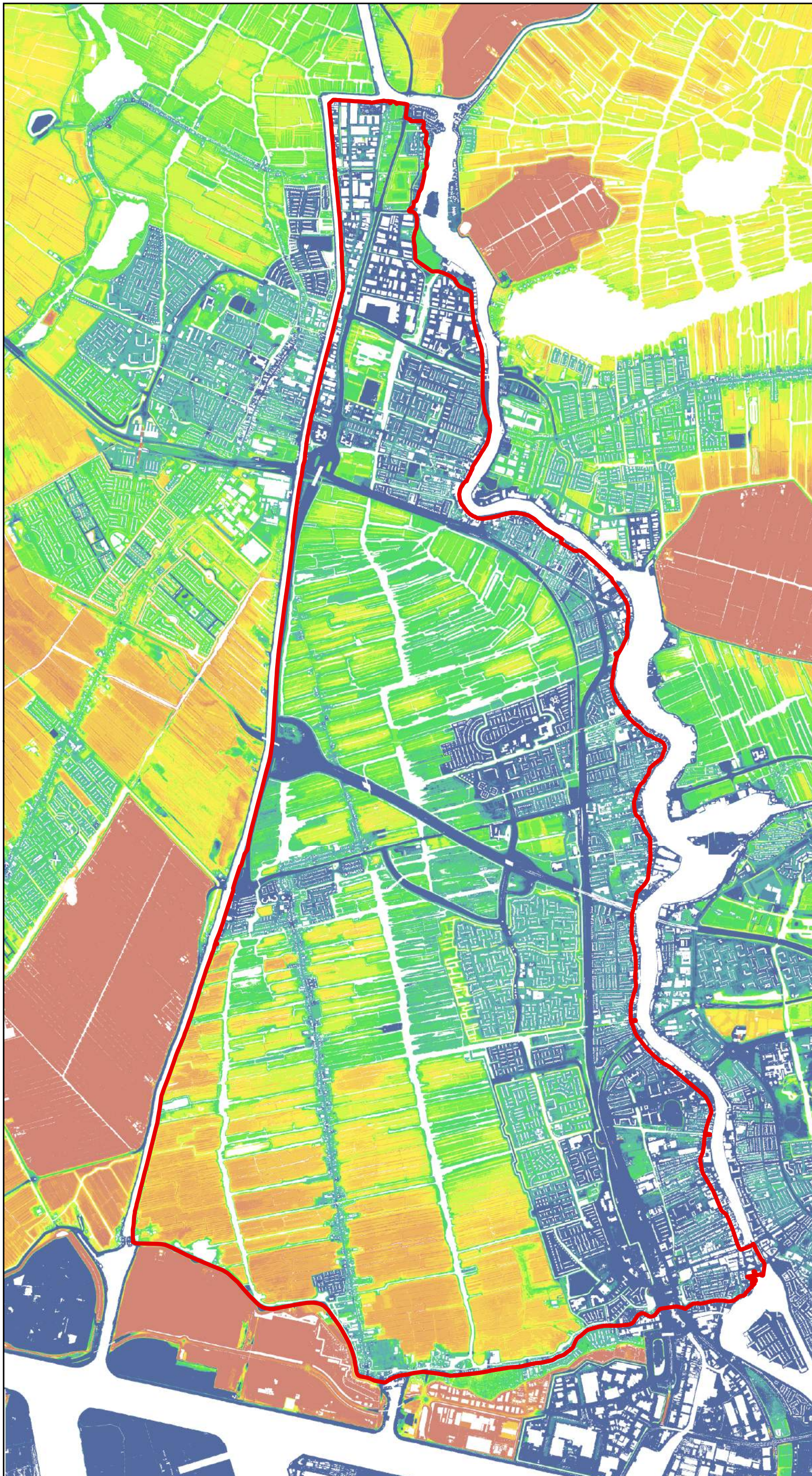

0 0,5 1 1,5 km

Schaal: 1:40.000

Peilbesluit Westzaan

Legenda

- Plangebied
- Maaiveldhoogte**
hoogte (meters t.o.v. NAP)
- lager dan -2,20
  - -2,20 tot -2,00
  - -2,00 tot -1,80
  - -1,80 tot -1,60
  - -1,60 tot -1,40
  - -1,40 tot -1,20
  - -1,20 tot -1,00
  - -1,00 tot -0,80
  - -0,80 tot -0,60
  - -0,60 tot -0,40
  - -0,40 tot -0,20
  - -0,2 en hoger

Maaiveldhoogte

Bron: zie ook www.ahn.nl/viewer

Tekeningnr: GB12-380
Datum: 26-10-2012
Formaat: A3
Getek.: KZ

hoogheemraadschap
**Hollands
Noorderkwartier**

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
T: 072-5828282, E: info@hknk.nl

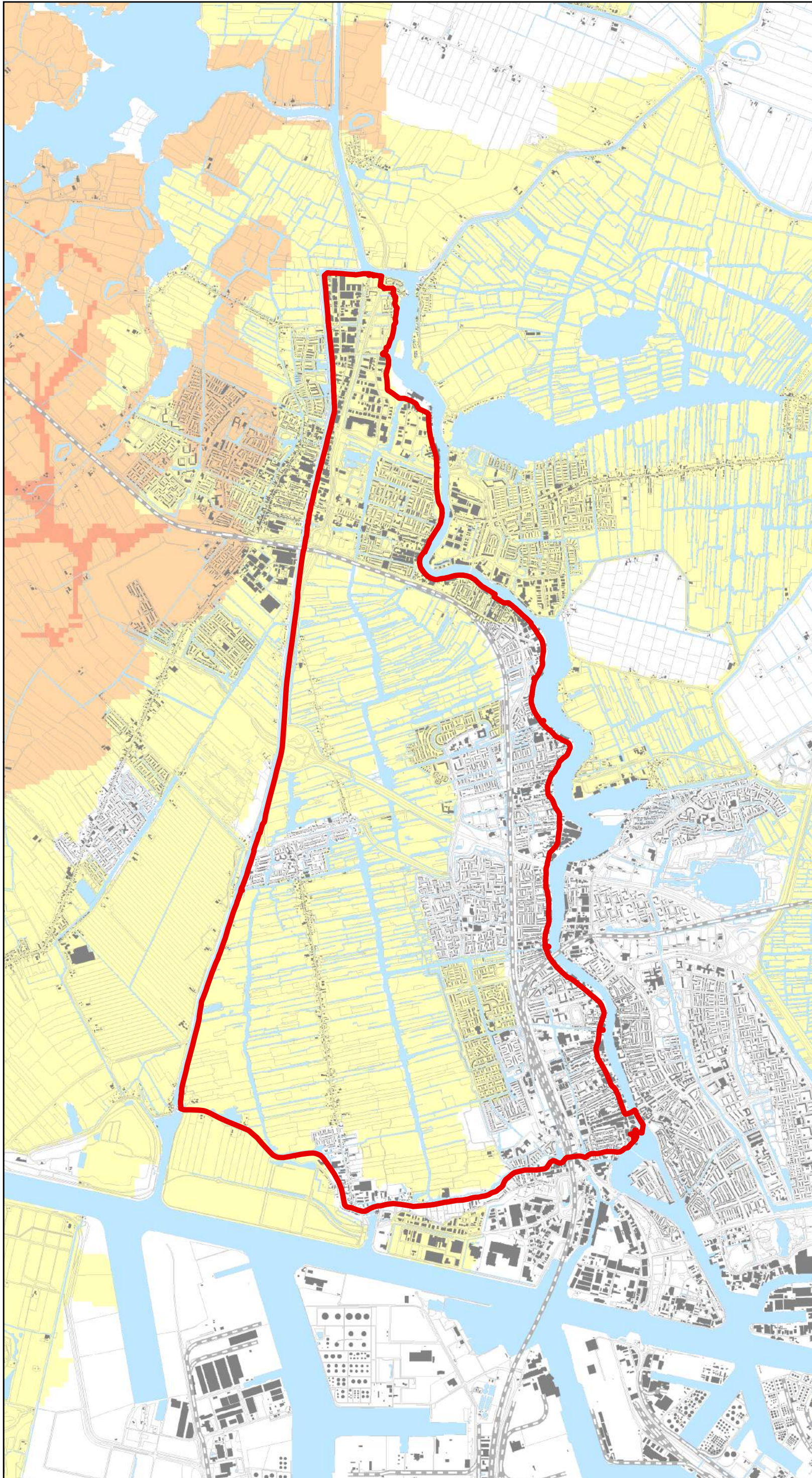

0 0,5 1 1,5 km

Schaal: 1:29.178

Peilbesluit Westzaan

Legenda

Archeologische monumenten

- Terrein van archeologische betekenis
- Terrein van archeologische waarde
- Terrein van hoge archeologische waarde
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd

indicatieve kaart archeologische waarden

- Lage trefkans
- Middelhoge trefkans
- Hoge trefkans

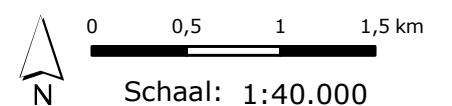
Archeologie

Bronnen: Provincie Noord-Holland en Rijksdienst voor archeologie, cultuurlandschap en monumenten

Tekeningnr: GB12-382
Datum: 26-10-2012
Formaat: A3
Getek.: KZ

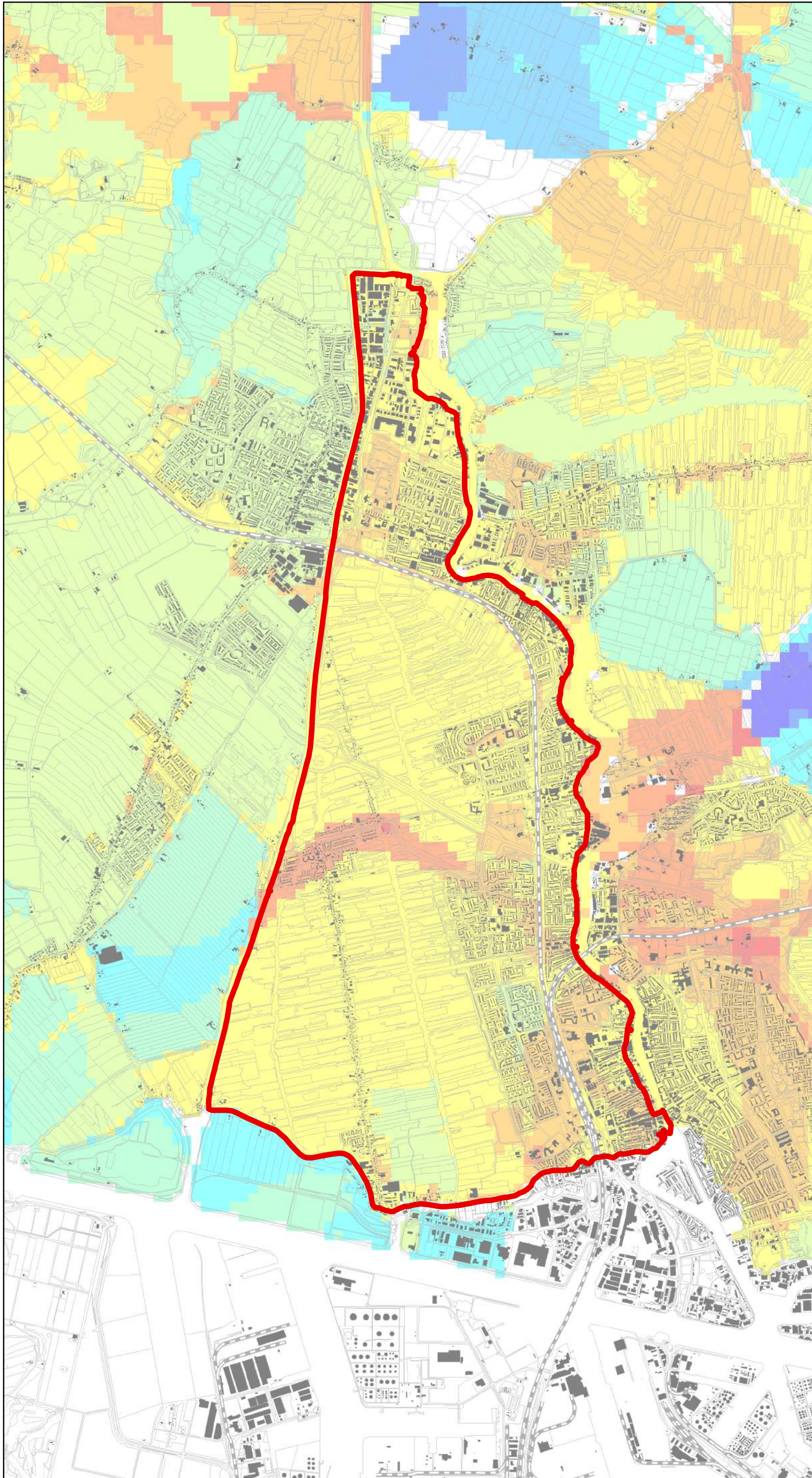

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
T: 072-5828282, E: info@hnhk.nl

Peilbesluit Westzaan

Legenda

Kwel- en infiltratie winter

[mm per dag]

infiltratie

- < -1,00
- 1,00 tot -0,50
- 0,50 tot -0,25
- 0,25 tot -0,10
- 0,10 tot 0,00

kwel

- 0,001 tot 0,10
- 0,10 tot 0,25
- 0,25 tot 0,50
- 0,50 tot 1,00
- > 1,00

Kwel en infiltratie winter

Kwel en infiltratie, Provincie Noord Holland, 2001 (flux tussen freatisch grondwater en eerste watervoerend pakket)

Tekeningnr: GB12-384
Datum: 26-10-2012
Formaat: A3
Getek.: KZ

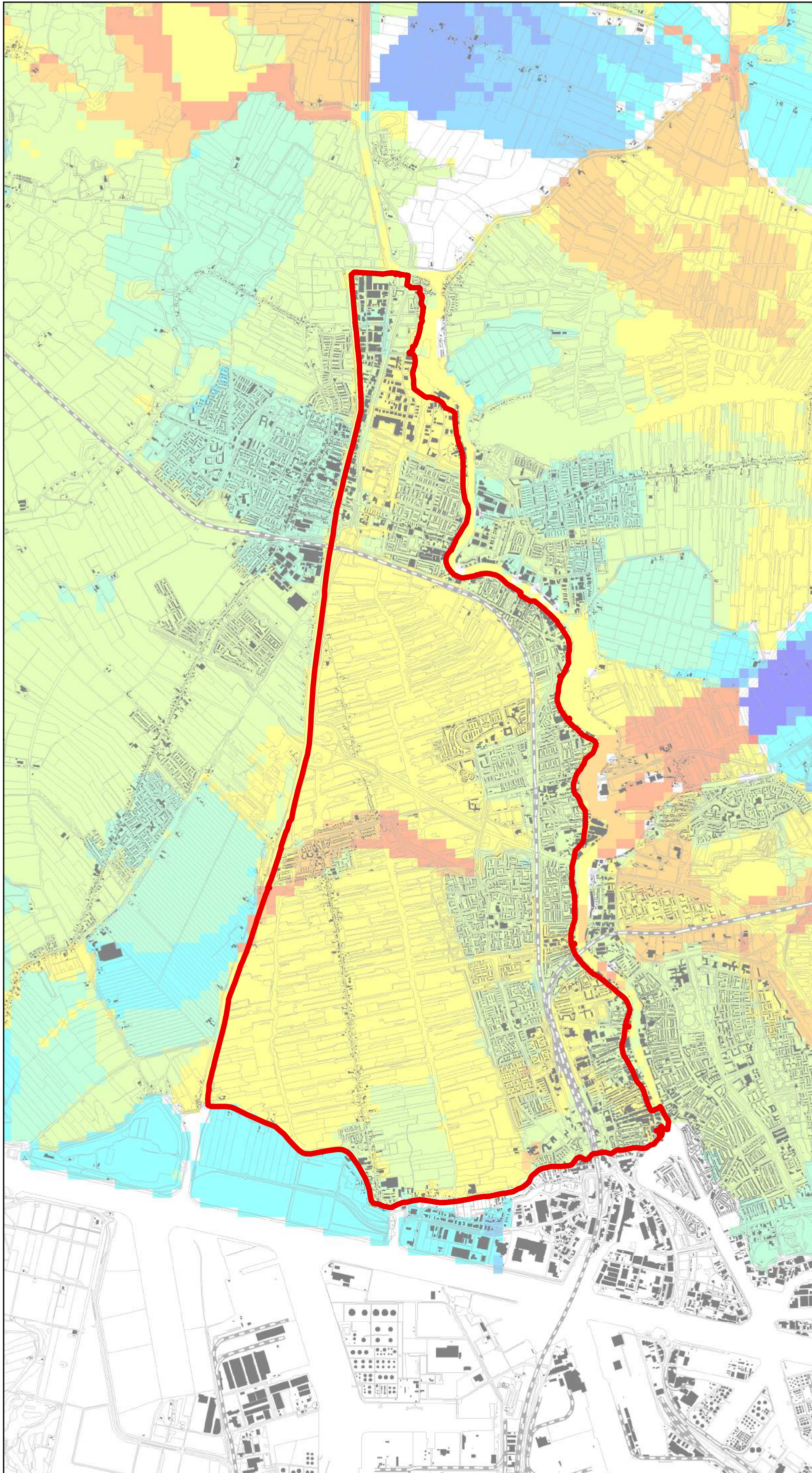
hoogheemraadschap
**Hollands
Noorderkwartier**

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
T: 072-5828282, E: info@hnhk.nl

0 0,5 1 1,5 km
N
Schaal: 1:40.000

Peilbesluit Westzaan

Legenda

Kwel- en infiltratie zomer

[mm per dag]

infiltratie

- < -1,00
- -1,00 tot -0,50
- -0,50 tot -0,25
- -0,25 tot -0,10
- -0,10 tot 0,00

kwel

- 0,001 tot 0,10
- 0,10 tot 0,25
- 0,25 tot 0,50
- 0,50 tot 1,00
- > 1,00

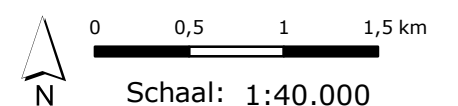
Kwel en infiltratie zomer

Kwel en infiltratie, Provincie Noord Holland, 2001 (flux tussen freatisch grondwater en eerste watervoerend pakket)

Tekeningnr: GB12-385
Datum: 26-10-2012
Formaat: A3
Getek.: KZ

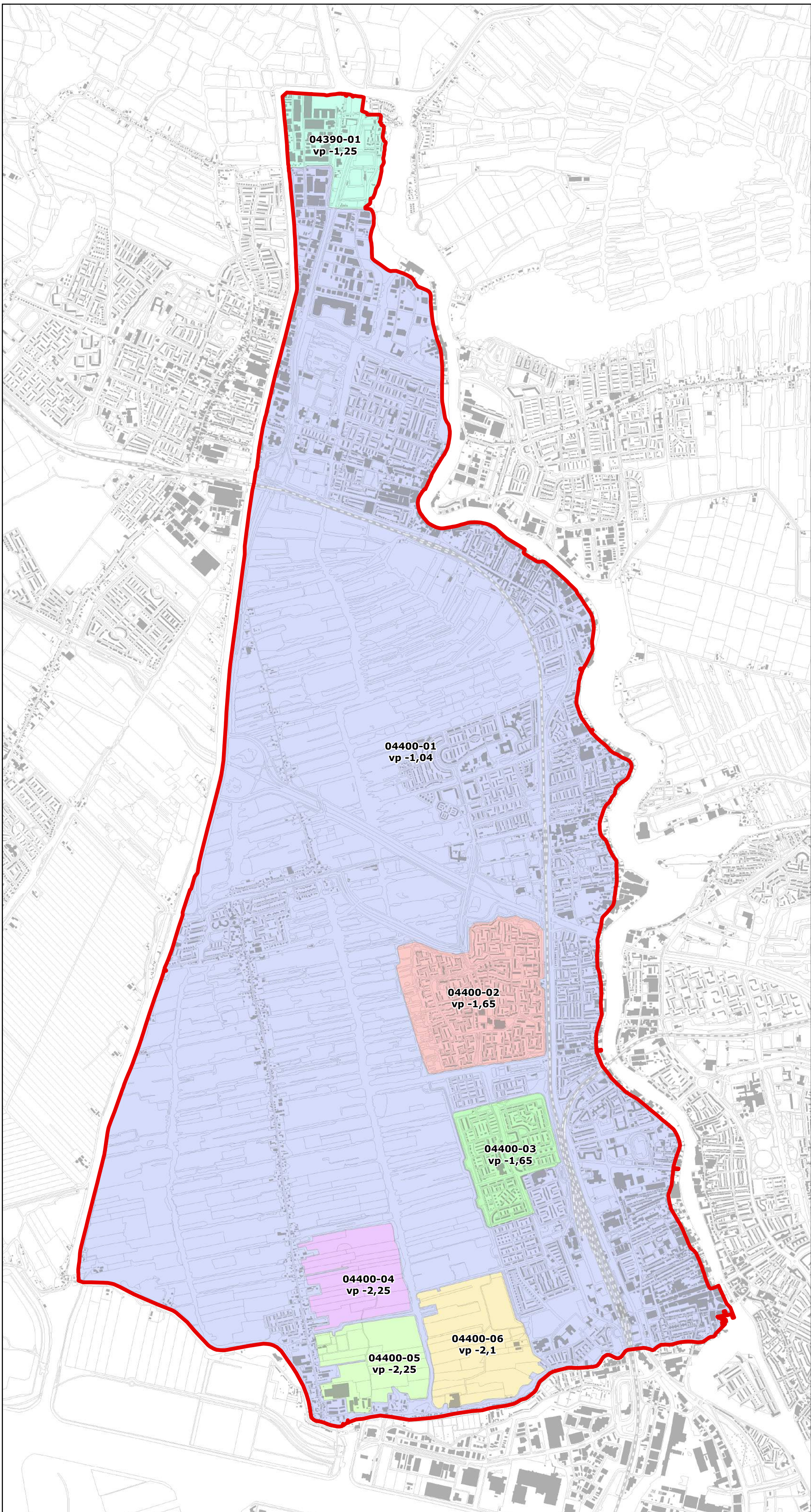

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
T: 072-5828282, E: info@hnhk.nl

Peilbesluit Westzaan

Legenda

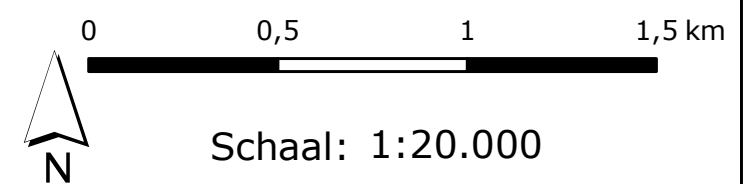
 Plangebied

Peilbesluit

Tekeningnr: GB12-385
Datum: 1-06-2013
Formaat: A2
Getek.: KZ

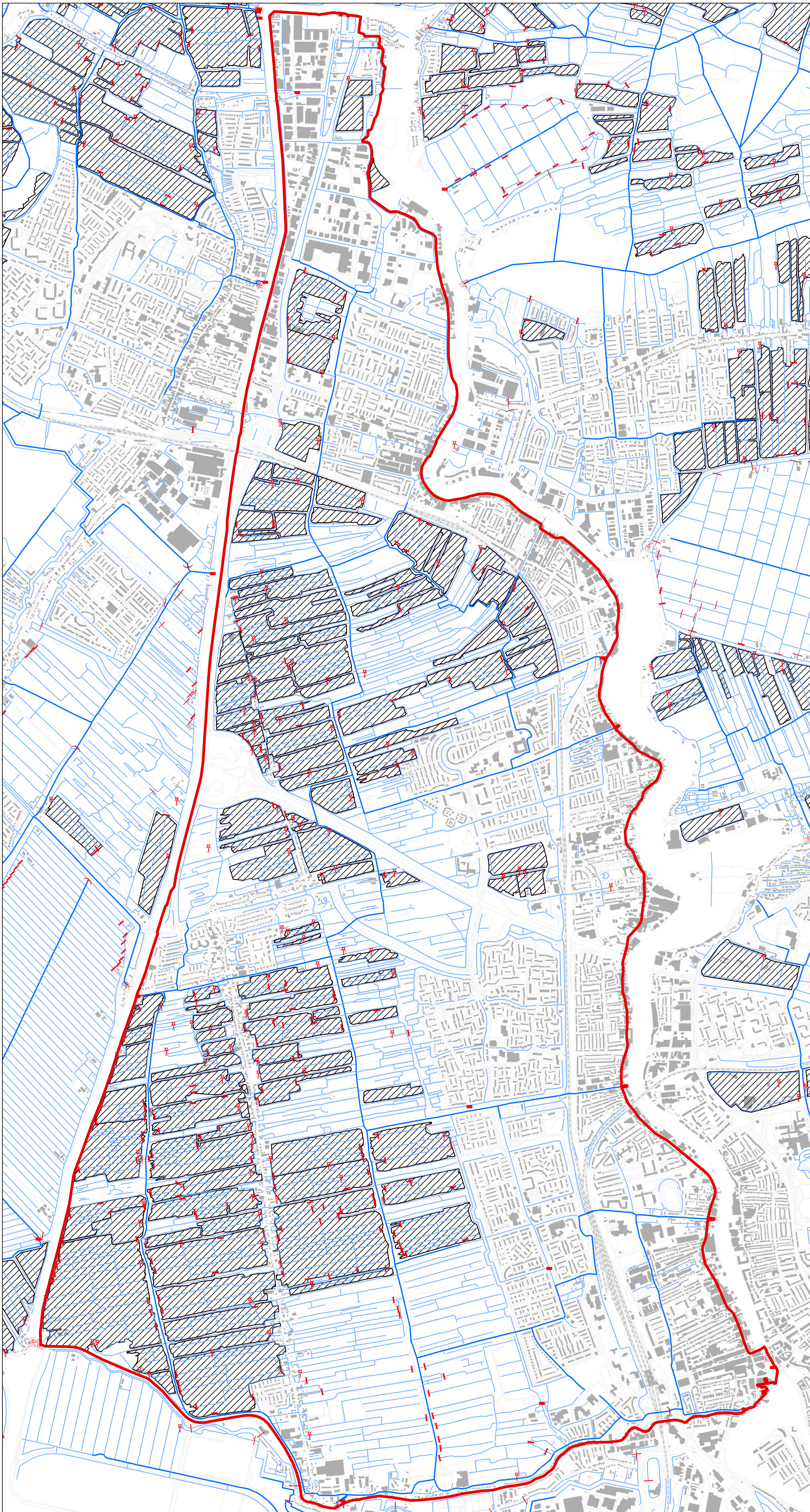

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
T: 072-5828282, E: info@hnhk.nl

Peilbesluit Westzaan

Legenda

- plangebied
- Peilgebieden
- Peilafwijkingen
- Kunstwerken**
- Stuw primair
- Stuw secundair
- Duiker beide zijden afsluitbaar
- Duiker bovenstrooms afsluitbaar
- Duiker benedenstrooms afsluitbaar
- Syphon beide zijden afsluitbaar
- Syphon bovenstrooms afsluitbaar
- Syphon benedenstrooms afsluitbaar
- Aquaduct
- Coupure
- Gemaal
- Particuliere pomp
- Sluis
- Vaste dam
- Kunstwerk met inlaatfunctie
- Hydrovakken**
- Primair
- Secundair

Waterstaatkundig

Tekeningnr: GB12-387
Datum: 26-10-2012
Formaat: A1
Getek.: KZ

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Postbus 250
1700 AG Heerhugowaard
T: 072-5828282
E: info@hnhk.nl

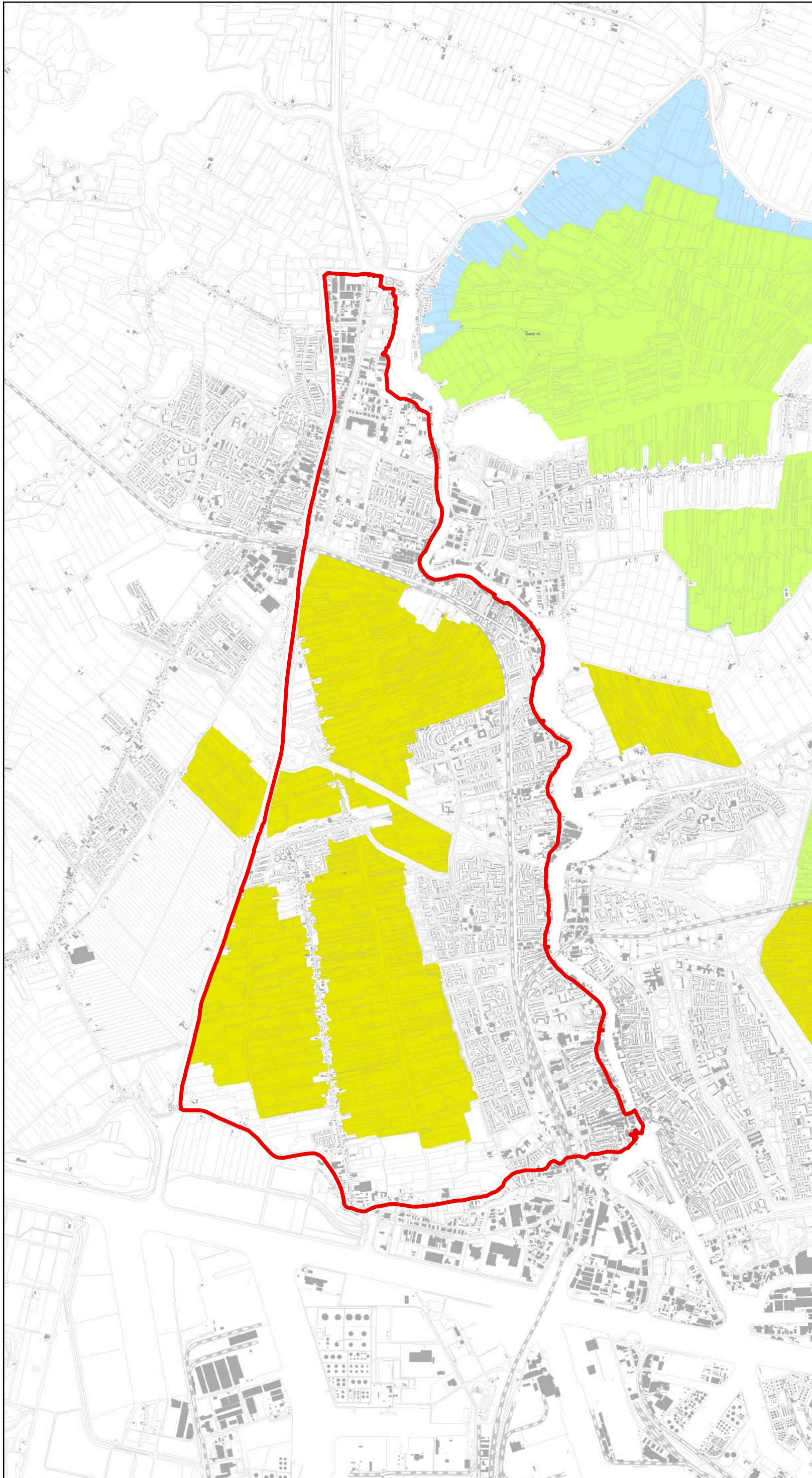

0 0,5 1 km

Schaal: 1:12.500

Peilbesluit Westzaan

Legenda

 Plangebied
Natura 2000

BESCHERMING

- Habitatrictlijn
- Habitatrictlijn
+ Natuurbeschermingswet
- Vogelrichtlijn
- Vogelrichtlijn
+ Natuurbeschermingswet
- Vogelrichtlijn + Habitatrictlijn
- Vogelrichtlijn + Habitatrictlijn
+ Natuurbeschermingswet
- Natuurbeschermingswet,
geen Natura 2000

Natuur

Natura2000

zie ook
[http://geo.noord-holland.nl/
Structuurvisie_100412/
start_structuurvisie.html](http://geo.noord-holland.nl/Structuurvisie_100412/start_structuurvisie.html)

Tekeningnr: GB13-304
Datum: 24-05-2013
Formaat: A3
Getek.: KZ

hoogheemraadschap
**Hollands
Noorderkwartier**

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
T: 072-5828282, E: info@hnhk.nl

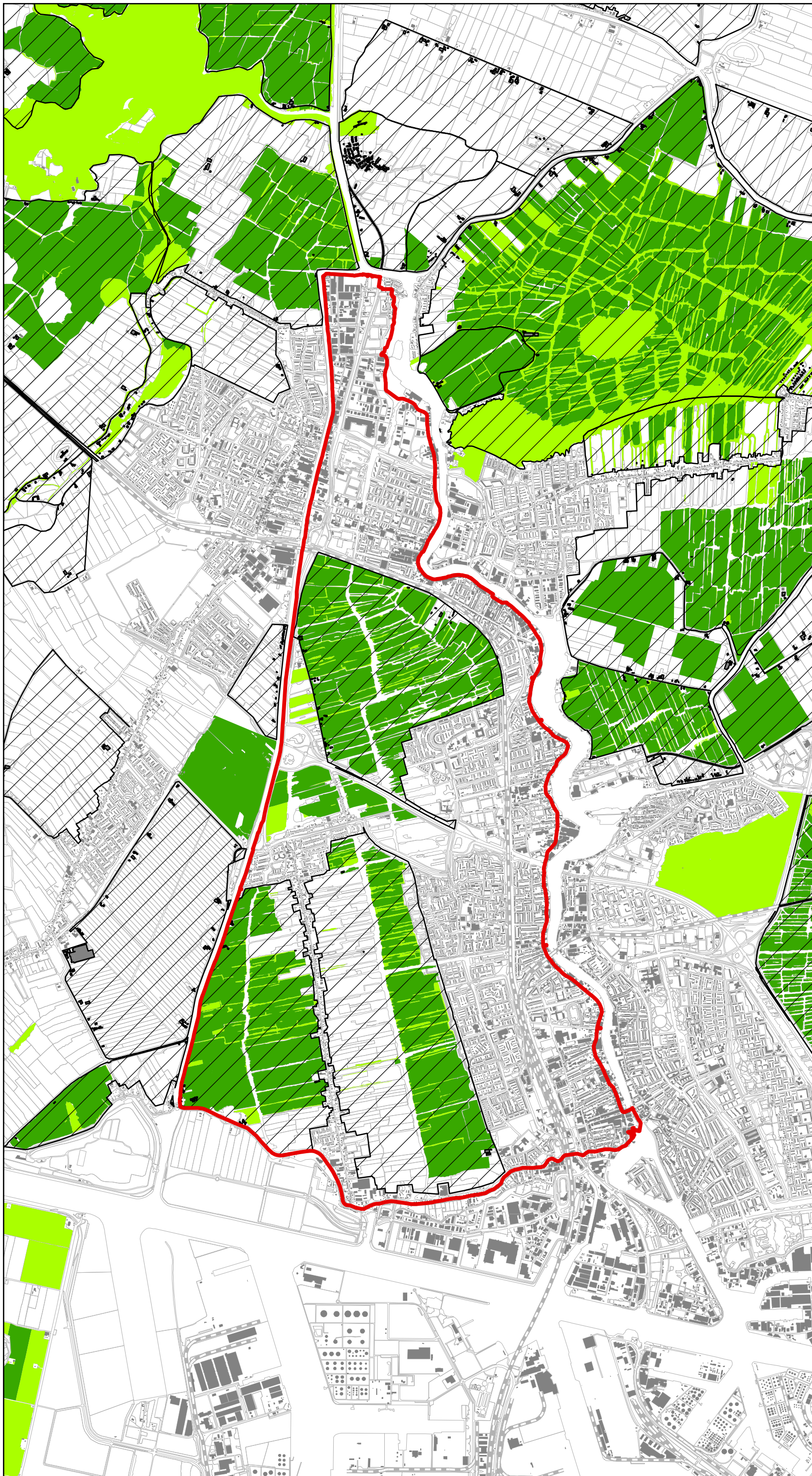

0 0,5 1 1,5 km

Schaal: 1:40.000

Peilbesluit Westzaan

Legenda

- Plangebied
- Begrenzings weidevogelleefgebied
- EHS**
  - EHS bestaande natuur
  - EHS grote wateren
  - EHS nieuwe natuur

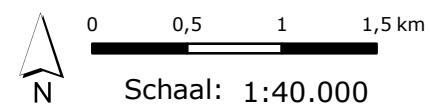
Natuur EHS en weidevogelleefgebied

bron:
Structuurvisie provincie Noord-Holland

Tekeningnr: GB13-305
Datum: 24-05-2013
Formaat: A3
Getek.: KZ

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
T: 072-5828282, E: info@hnhk.nl

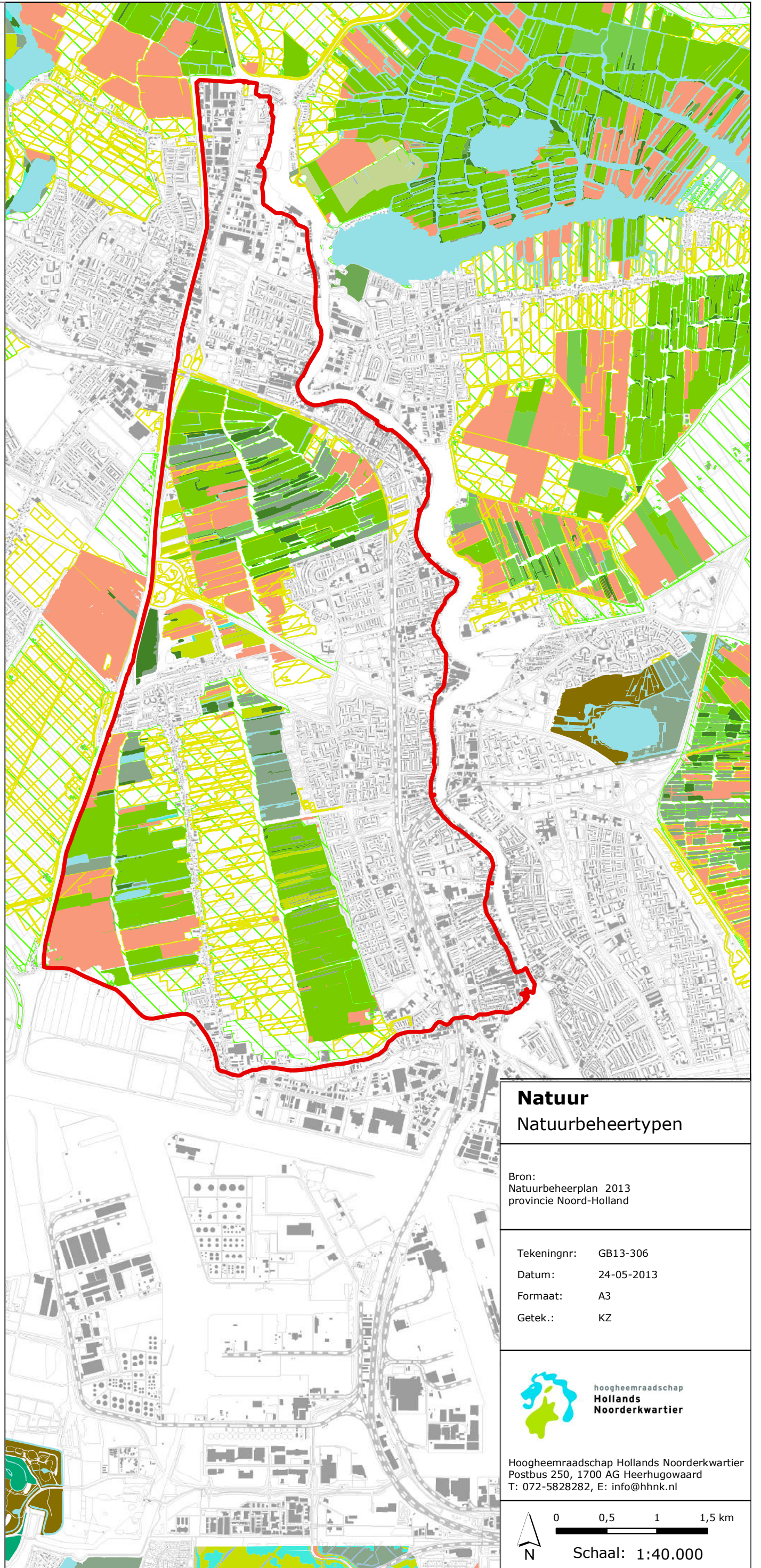

Peilbesluit Westzaan

Legenda Plangebied

Natuurbeheertypen

- A01.01 Weidevogelgebied
- A01.02 Akkerfaunagebied
- A01.03 Ganzenfoerageergebied
- A02.01 Botanisch waardevol grasland
- A02.02 Botanisch waardevol akkerland
- N00.01 Nog om te vormen naar natuur
- N01.01 Zee en wad
- N01.02 Duin- en kwelderlandschap
- N01.03 Rivier- en moeraslandschap
- N02.01 Rivier
- N03.01 Beek en Bron
- N04.01 Kranswierwater
- N04.02 Zoete Plas
- N04.03 Brak water
- N04.04 Afgesloten zeearm
- N05.01 Moeras
- N05.02 Gemaaid rietland
- N06.01 Veenmosrietland en moerasheide
- N06.02 Trilveen
- N06.04 Vochtige heide
- N06.05 Zwakgebufferd ven
- N06.06 Zuur ven en hoogveenven
- N07.01 Droge heide
- N07.02 Zandverstuiving
- N08.01 Strand en embryonaal duin
- N08.02 Open duin
- N08.03 Vochtige duinvallei
- N08.04 Duinheide
- N09.01 Schor of kwelder
- N10.01 Nat schraalland
- N10.02 Vochtig hooiland
- N11.01 Droog schraalgrasland
- N12.01 Bloemdijk
- N12.02 Kruiden- en faunarijck grasland
- N12.03 Glanshaverhooiland
- N12.04 Zilt- en overstromingsgrasland
- N12.05 Kruiden- of faunarijck akker
- N12.06 Ruigteveld
- N13.01 Vochtig weidevogelgrasland
- N13.02 Wintergastenweide
- N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos
- N14.02 Hoog- en laagveenbos
- N14.03 Haagbeuken- en essenbos
- N15.01 Duinbos
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos
- N16.01 Droog bos met productie
- N16.02 Vochtig bos met productie
- N17.01 Vochtig hakhout en middenbos
- N17.02 Droog hakhout
- N17.03 Park- of stinzenbos
- N17.04 Eendenkooi

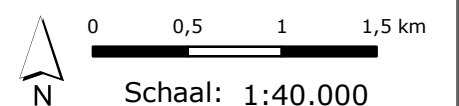
Natuur Natuurbeheertypen

Bron:
Natuurbeheerplan 2013
provincie Noord-Holland

Tekeningnr: GB13-306
Datum: 24-05-2013
Formaat: A3
Getek.: KZ

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
T: 072-5828282, E: info@hnhk.nl

b 2.2 Onderzoeken

b 2.2.1 Factsheets KRW

Factsheet KRW per oppervlaktewaterlichaam

NL12_250

Basisgegevens	
Naam	waterrijk polder Westzaan
Code	NL12_250
Status	Kunstmatig
Type	M10 - Laagveen vaarten en kanalen
Stroomgebied	Rijn-West
Waterbeheergebied	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Provincie	Noord-Holland
Gemeente	Zaanstad

Legenda	
	Gesledeerd waterlichaam
	Gesledeerd waterlichaam
	Overige waterlichamen
	Overige waterlichamen
	Zoemwater
	Provinciegrens
	Nature2000 gebied
	Grondwaterbeschermingsgebied

Karakterschets van het waterlichaam

Kanaal of vaart die vooral in laag Nederland voorkomt, waar veen en rivier/zeeafzettingen voorkomen. De herkomst van het water is wisselend. Periodiek is er sprake van waterstroming, functioneel is er nauwelijks scheepvaart aanwezig.

Onderbouwing van de status "Kunstmatig"

Dit waterlichaam heeft de status kunstmatig omdat het door mensen gegraven is.

Biologische en algemeen fysisch chemische toestand

De maatlaten zijn gebaseerd op doeltype M10 (Laagveen vaarten en kanalen)

Maatlat	Huidige situatie	Verwachting 2015	GEP	Toelichting
Macrofauna (EKR)	0,20	0,32	0,6	G2
Overige waterflora (EKR)	0,12		0,6	G2
Fytoplankton (EKR)	0,57	0,21	0,6	G2
Vis (EKR)	0,86		0,6	G2
Totaal fosfaat (zomergemiddelde) (mg P/l)	0,57	0,52	0,15	G2
Totaal stikstof (zomergemiddelde) (mg N/l)	2,52	3,84	2,8	G2
Chloride (zomergemiddelde) (mg Cl/l)	981		300	G2
Temperatuur (maximum waarde) (°C)	21,4	25	25	G2
Doorzicht (zomergemiddelde) (Meter)	0,26	0,65	0,65	G2
Zuurgraad (zomergemiddelde) (-)	7,92	5,5-8,0	5,5-8,0	G2
Zuurstofverzadiging (zomergemiddelde) (%)			40-120	G2

Legenda: slecht ontoereikend matig goed zeer goed

In de kolom toelichting zijn codes opgenomen voor de hanteerde methodiek. Voor de betekenis van deze codes wordt verwezen naar de toelichting op de factsheets.

Maatregelenoverzicht 2010-2015

De volgende maatregelen zijn voorzien in het waterlichaam in de periode 2010-2015:

Omschrijving	Omvang	Eenheid	Initiatiefnemer
Kunstwerken vispasseerbaar maken	2	stuks	Waterschap
Natuurvriendelijk baggeren	100000	m3	Waterschap
Verwijderen kroos en drijfslagen	2	ha	Waterschap
Natuurvriendelijk schonen	70	km	Waterschap
Beperken gebiedsvreemd water	1	stuks	Waterschap

Onderbouwing van fasering

Een deel van de doelen zal pas na 2015 worden gehaald omdat niet alle maatregelen voor 2015 worden uitgevoerd en het effect van de uitgevoerde maatregelen niet altijd al in 2015 wordt bereikt.

De volgende maatregelen zullen na 2015 worden uitgevoerd:

Omschrijving	Omvang	Eenheid	Initiatiefnemer
Kunstwerken vispasseerbaar maken	2	stuks	Waterschap
kroos verwijderen	1	ha	Waterschap
Drijfslagen verwijderen	1	ha	Waterschap
visstandbeheer	1	stuks	Waterschap
Afvoeren snoeiafval, maaisel, bladafval en schouw afval	1	ha	Waterschap
Beperken invloed inlaat gebiedsvreemdwater	1	stuks	Waterschap
vervangen duikers door of aanleggen van grotere duikers (of ecoduikers)	1	stuks	Waterschap

De motiveringsgrond voor het gefaseerd uitvoeren van het maatregelenpakket en het pas later bereiken van de gestelde doelen is hieronder weergegeven:

- technisch onhaalbaar in verband met uitvoeringscapaciteit
- onevenredig kostbaar in verband met te hoge lasten

Voor een nadere motivering van de fasering wordt verwezen naar de toelichting op de factsheets. Daarbij zijn voor dit waterlichaam de volgende codes van toepassing: F6, F8.

Chemische toestand en overige relevante stoffen

In onderstaande tabel wordt aangegeven welke stoffen bij het beoordelen van de huidige toestand momenteel de norm overschrijden. In het Besluit Kwaliteitseisen en Monitoring Water zijn de normen voor de betreffende stoffen vastgelegd. Stoffen die voldoen aan de norm of waarvoor geen oordeel gevormd kan worden zijn niet opgenomen in deze tabel.

Stofgroep	Normoverschrijding in huidige situatie
Overige relevante verontreinigende stoffen	koper

Verwacht wordt dat stoffen die nu niet voldoen aan de norm, ook in 2015 de norm zullen overschrijden. Voor deze stoffen is sprake van fasering. In de inleiding op de factsheets wordt dit nader toegelicht.

Het waterschap stelt alleen de eigen maatregelen vast als onderdeel van dit plan. De overige onderdelen zijn ter informatie overgenomen uit andere plannen. Voor de status, ecologische doelen en fasering wordt verwezen naar het Provinciale plan; voor maatregelen door derden naar de plannen van deze partijen; voor de overige onderdelen naar het Stroomgebiedbeheerplan.

b 2.2.2 Voortoets Natura 2000

Het gebied van het peilbesluitgebied Westzaan valt grotendeels in de natura 2000. Onderzoek naar mogelijk effecten op het natura 200 gebied is voor het peilbesluitgebied Westzaan niet noodzakelijk omdat er geen peilwijzigingen zijn voorzien. De huidige peilen blijven gehandhaafd.

bijlage 3   Wetgeving en beleid

b 3.1   Wet- en regelgeving

b 3.1.1   Peilbesluit

Waterwet

In december 2009 is de nieuwe Waterwet vastgesteld. In de Waterwet is een bepaling opgenomen over de vaststelling van peilbesluiten. Een waterbeheerder is in daartoe aan te wijzen gevallen verplicht voor oppervlaktewater onder zijn beheer peilbesluiten vast te stellen. In een peilbesluit worden waterstanden of bandbreedten waarbinnen waterstanden kunnen variëren vastgesteld, die gedurende daarbij aangegeven perioden zoveel mogelijk worden gehandhaafd. De aanwijzing vindt plaats bij of krachtens provinciale verordening voor zover het regionale wateren betreft. Bij de verordening kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot het peilbesluit.

Waterverordening Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

In de verordening staat voor welke gebieden een peilbesluit moet worden opgesteld. Daarnaast bestaat het CHI-voorstel, naast het bepaalde in het tweede lid van artikel 5.2 van de waterwet, uit het onderstaande:

- Het peilbesluit (tabel en kaart)
- Een toelichting waarin tenminste zijn opgenomen:
  - Een kaart met de begrenzing van het gebied waarbinnen de wateren gelegen zijn waarop het peilbesluit betrekking heeft;
  - de aan het besluit ten grondslag liggende afwegingen en uitkomsten van de verrichte onderzoeken;
  - een aanduiding van de veranderingen van de waterstanden ten opzichte van de bestaande situatie;
  - een aanduiding van de gevolgen van de te handhaven waterstanden voor de diverse belangen.

b 3.1.2   Legger

Vanuit de wetgeving worden twee kaders aangegeven voor de legger. Vanuit praktische overwegingen worden deze gecombineerd.

Waterwet

In de Waterwet staat dat de beheerder zorg draagt voor de vaststelling van een legger, waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken (oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering of ondersteunend kunstwerk) naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen.

Waterschapswet

In de Waterschapswet staat dat de het algemeen bestuur de onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen in de legger vaststelt.

Waterverordening Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

De legger bevat verder nog de gemiddelde dwarsprofielen van de oppervlaktewaterlichamen. Voor wateren die niet van overwegend belang zijn voor de aan- en afvoer van water en waterberging geldt een vrijstelling voor het vastleggen van vorm, afmeting en constructie.

b 3.1.3 Projectplan

Waterwet

In de waterwet staat dat de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder geschiedt overeenkomstig een daartoe door hem vast te stellen projectplan. Het plan bevat tenminste een beschrijving van het betrokken werk en de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd, alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

Waterverordening Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Voor bepaalde waterstaatswerken bestaat de mogelijkheid tot een coördinatieregeling, welke de projectprocedure voor waterstaatswerken wordt genoemd. Op verzoek van het hoogheemraadschap kan gedeputeerde staten in bepaalde gevallen de projectprocedure op een projectplan van toepassing verklaren. Voor welke waterstaatswerken dit geldt, staat in de waterverordening. Voor de overige projectplannen wordt de procedure als beschreven in de algemene wet bestuursrecht gevolgd.

b 3.1.4 Bestemmingsplan

Provinciale ruimtelijke verordening Noord-Holland 2009

In het kader van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) heeft de provincie op 15 december 2008 de Provinciale ruimtelijke verordening Noord-Holland 2009 vastgesteld. Deze verordening richt zich op de inhoud van bestemmingsplannen en is gebaseerd op het bestaande streekplanbeleid.

b 3.1.5 Flora en faunawet

In de Flora- en Faunawet wordt de bescherming van soorten geregeld. In de wet staat vermeld dat het verboden is planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort op welke wijze dan ook te beschadigen. Beschermde inheemse dieren mogen niet worden gedood, verstoord, verwond, gevangen en bemachtigd. Daarnaast is het verboden om nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Op de lijst van beschermde soorten staan alle in het wild levende zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën en een aantal vissen, libellen, vlinders en plantensoorten. Dit maakt de lijst zo breed dat bij alle aanpassingen en werkzaamheden in en om het watersysteem rekening moet worden gehouden met de Flora- en Faunawet (natuurtoets).

De toepassing van de Flora- en Faunawet met betrekking tot ruimtelijke projecten en wijzigingen in het peil staan in hoofdlijnen beschreven in een speciale folder van het ministerie van LNV [lit. 12].

b 3.2 Europees beleid

b 3.2.1 Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)

In december 2000 is de Kaderrichtlijn Water van kracht geworden. De kaderrichtlijn is in 2005 in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De KRW is een Europese richtlijn gericht op de verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater en het grondwater. Het doel is dat al de wateren binnen de Europese Unie in 2015 in een 'goede toestand' verkeren. Bij het bepalen van een 'goede toestand' onderscheidt de KRW drie soorten water: natuurlijk; sterk veranderd; kunstmatig. De plannen voor de verbetering van de waterkwaliteit moeten van Brussel breed

worden gedragen. De KRW verplicht de lidstaten tot de opstelling van (inter)nationale stroomgebiedbeheersplannen.

Het hoogheemraadschap heeft een strategische bijdrage geleverd en veel geïnvesteerd in verbreding van het draagvlak. In 2008 zijn maatregelpakketten ontwikkeld. In het Waterbeheersplan 2010-2015; 'Van veilige dijken tot schoon water' [lit. 8] zijn de doelen en maatregelen voor het beheersgebied van HHNK benoemd.

In paragraaf 2.4 zijn de waterlichamen en de bijbehorende doelstellingen binnen het plangebied beschreven.

b 3.2.2 Vogel- en Habitatrichtlijn

De Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin aangegeven wordt welke soorten en welke typen natuurgebieden (habitats) beschermd moeten worden door de lidstaten. De gebieden die vallen onder de beide richtlijnen moeten uitgroeien tot een Europees netwerk van natuurgebieden. Dit netwerk wordt Natura 2000 genoemd.

In Nederland zijn de instrumenten voor de Vogel- en Habitatrichtlijn de Natuurbeschermingswet (1998) en Flora- en faunawet. De Natuurbeschermingswet is bestemd voor gebiedsbescherming, terwijl de Flora- en faunawet de soortbeschermingsaspecten beschermt.

In en nabij Vogel- en Habitatrichtlijngebieden is alleen peilwijziging toegestaan als dit niet tot negatieve gevolgen voor deze gebieden leidt. Als in het watergebiedsplan peilwijzigingen worden voorgesteld in de nabijheid van Natura 2000-gebieden, dan wordt nader onderzoek naar de effecten voorgesteld. Daarnaast worden voor Natura 2000-gebieden gebiedbeheersplannen opgesteld met hierin maatregelen. Deze maatregelen kunnen relevant zijn voor een peilbesluit. De pakketten moeten daarom nagelopen worden op het belang voor een peilbesluit in een bepaald peilbesluitgebied.

In paragraaf Fout! Verwijzingsbron niet gevonden. is aangegeven of het peilbesluitgebied deel uitmaakt van een Natura2000-gebied en in paragraaf **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** welke Flora- en faunasoorten er in het gebied voorkomen.

b 3.2.3 Zwemwaterrichtlijn

Deze richtlijn 2006/7/EG is op 15 februari 2006 vastgesteld en op 24 maart 2006 in werking getreden. De oude richtlijn 76/160/EEG wordt 31 december 2014 ingetrokken. De richtlijn 2006/7/EG stelt onder andere bepalingen vast voor de controle en de indeling van de zwemwaterkwaliteit, het beheer van de zwemwaterkwaliteit en het verstrekken van informatie over zwemwaterkwaliteit aan het publiek.

De directe relatie met de peilbesluiten is in de meeste gevallen beperkt. Alleen als in het gebied waarvoor een peilbesluit wordt voorbereid een of meer zwemwateren aanwezig zijn is de richtlijn van belang.

b 3.2.4 Verdrag van Malta

In 1998 is door het rijk het Verdrag van Malta ondertekend, waarin de bescherming en het behoud van archeologische waarden wordt nagestreefd. Aantasting en vernietiging van archeologische waarden kunnen reden zijn tot het onthouden van goedkeuring aan een plan.

In paragraaf 2.2 wordt aangegeven welke archeologische en cultuurhistorische waarden zijn gevonden binnen het peilbesluitgebied.

b 3.3 Nationaal beleid

b 3.3.1 Nota ruimte

Op 27 februari 2006 is de Nota ruimte formeel in werking getreden. In deze nota zijn de nooit officieel vastgestelde Vijfde Nota over de Ruimtelijke Ordening en het Tweede Structuurschema Groene Ruimte opgenomen. Het ruimtelijke beleid in deze Nota spitst zich toe op inrichtingsvraagstukken tussen nu en 2020, met een doorkijk naar 2030.

Een aantal belangrijke elementen uit de Nota Ruimte die betrekking hebben op watergebiedsplannen zijn:

- het waterbergend vermogen neemt per stroomgebied per saldo toe;
- ruimtelijke besluiten en peilverlagingen leiden niet tot bodemdaling in gebieden met dikke veenpakketten;
- het voorkomen van peilverlaging in beïnvloedingsgebieden van hydrologisch kwetsbare gebieden van de EHS voorkomen;
- een drietrapsstrategie voor waterkwaliteit volgen, namelijk voorkomen van vervuiling, schone en vuile waterstromen gescheiden houden en tot slot het zuiveren van vuile waterstromen;
- waar mogelijk moet ruimte voor water worden gevonden door een combinatie van waterbeheer met andere functies om bij te dragen aan vergroting van de ruimtelijke kwaliteit;
- water is één van de ordenende principes bij de bestemming, de inrichting en het beheer van de ruimte;
- in de Nota Ruimte is een globale begrenzing van de EHS aangegeven. De precieze begrenzing wordt door de provincie vastgelegd.

Een aantal waardevolle gebieden en gebouwen is aangemerkt als nationaal landschap en/of opgenomen op de Werelderfgoedlijst van UNESCO. De betreffende gebieden behoren tot de nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur.

Binnen het beheersgebied van het hoogheemraadschap zijn de Beemster en de Stelling van Amsterdam door UNESCO op Werelderfgoedlijst geplaatst. De benodigde bescherming en ontwikkeling van deze gebieden moeten worden geregeld in streek- en bestemmingsplannen. Voor deze gebieden gelden de door Nederland met de Unesco aangegane verplichtingen.

Nationale landschappen zijn gebieden met internationaal zeldzame en nationaal kenmerkende kwaliteiten op landschappelijk, cultuurhistorisch en natuurlijk gebied. Deze kwaliteiten moeten worden behouden, duurzaam beheerd en waar mogelijk versterkt. Binnen het beheersgebied van het hoogheemraadschap komt het nationale landschap 'de Stelling van Amsterdam' voor. De Nota Ruimte stelt hieraan geen nadere eisen naast de uit de status van werelderfgoed voortvloeiende verplichtingen en verantwoordelijkheden. Speciale aandacht verdient wel de landbouw in veenweidegebieden. De grondgebonden landbouw is een belangrijke drager van dit internationaal gezien unieke cultuurlandschap. Het beleid voor de veenweidegebieden is in het algemeen gericht op handhaving of verhoging van de grondwaterstanden.

b 3.3.2 Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW en NBW actueel)

Door de klimaatveranderingen, zeespiegelstijging, bodemdaling en verstedelijking is het noodzakelijk gebleken het waterbeleid in Nederland anders aan te pakken. Deze nieuwe aanpak wordt gezocht in een integrale samenwerking tussen de verschillende overheden (Rijk, Interprovinciaal Overleg, Unie van Waterschappen en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten). Twee jaar na de Startersovereenkomst Waterbeleid 21^e eeuw in 2001 is het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) een feit.

In de artikelen van het NBW is vooral de aandacht gevestigd op de waterkwantiteit. Dit staat in relatie met de verwachte klimaatsveranderingen en de daaruit voortvloeiende bergingsproblematiek. Verder wordt de aandacht gevestigd op het belang van de deelstroomgebiedsvisies en de daarmee samenhangende maatregelen in de regionale watersystemen.

In juni 2008 is het NBW-Actueel ondertekend door het Rijk, het IPO, de Unie van Waterschappen en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Het op orde brengen en houden van het watersysteem is de rode draad van het NBW-Actueel. Ook waterkwaliteit maakt nu deel uit van het nationaal Bestuursakkoord Water. Bij het maken van beleidskeuzes gelden verschillende strategieën voor het omgaan met vraagstukken van waterkwantiteit en waterkwaliteit. Deze strategieën moeten niet dogmatisch worden gevolgd maar als voorkeursalternatief worden meegenomen in de planvorming.

In het NBW is de afspraak gemaakt dat de waterschappen de komende jaren GGOR's gaan opstellen voor hun beheersgebied. Door realisering van het GGOR moet er een duurzaam ingericht watersysteem ontstaan, dat voldoende waarborg biedt om de toegekende functies te ondersteunen. Tijdens het GGOR-proces zal inzicht ontstaan op welke locaties en in welke mate de huidige grond- en oppervlaktewatersituatie niet optimaal is en in hoeverre het vast te stellen GGOR daarin verandering aanbrengt.

In bijlage 1 is beschreven hoe de GGOR-methode is toegepast bij het opstellen van dit watergebiedsplan.

b 3.3.3 Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan is het rijksplan voor het waterbeleid. Het beschrijft de maatregelen die in de periode 2009-2015 genomen moeten worden om Nederland ook voor toekomstige generaties veilig en leefbaar te houden en de kansen die water biedt te benutten. Het Nationaal Waterplan, dat ook structuurvisie is op grond van de Wet ruimtelijke ordening is in december 2009 vastgesteld.

Het Nationaal Waterplan geeft een eerste uitwerking van het Deltaprogramma, dat als doel heeft een duurzame waterveiligheid en zoetwatervoorziening te realiseren. Met het Deltaprogramma wordt een doelmatige, daadkrachtige en integrale aanpak van de grote wateropgaven voor Nederland in de komende decennia nagestreefd.

Het Hoogwaterbeschermingsprogramma en de programma's voor rivierverruiming, Ruimte voor de Rivier en de Maaswerken, worden met het Nationaal Waterplan met kracht voortgezet. Het in 2008 geactualiseerde Nationaal Bestuursakkoord Water wordt gebruikt om de watersystemen in 2015 op orde te krijgen, met name op het gebied van wateroverlast en watertekort. Voor de noodzakelijke verbetering van de waterkwaliteit worden in de planperiode stroomgebiedbeheersplannen voor Eems, Maas, Rijndelta en Schelde uitgevoerd. De stroomgebiedbeheersplannen zijn een bijlage van het Nationaal Waterplan.

b 3.4 Provinciaal beleid

b 3.4.1 Provinciaal Waterplan Noord-Holland 2010-2015

Het actuele Provinciale Waterplan van Noord-Holland, getiteld 'Beschermen, benutten, beleven en beheren' is een waterplan dat geldig is voor de jaren 2010 tot en met 2015 en is vastgesteld door Provinciale Staten [lit. 19].

De provincie verwacht van het hoogheemraadschap dat het:

- bij de peilkeuze rekening houdt met het beleid van derden en ook met het provinciaal beleid zoals verwoord in het Provinciaal Waterplan en de Structuurvisie;
- met het waterpeil de aanwezige belangen zo optimaal mogelijk faciliteert en een doelmatig waterbeheer tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten mogelijk maakt;
- bij de analyse en afweging van het peilbesluit, waar relevant, knelpunten en kansen in beeld brengt tussen de ruimtelijke ordening van functies en het watersysteem en de geconstateerde kansen en knelpunten actief onder de aandacht brengt van de ruimtelijke ordenaar;
- voor hun hele beheersgebied over actuele peilbesluiten beschikt en die aan de provincie stuurt voordat ze worden vastgesteld en peilafwijkingen zoveel mogelijk vastgelegd in actuele vergunningen;
- in de toelichting op het peilbesluit een inventarisatie opneemt van de bij de afweging betrokken belangen en de manier waarop de belangenafweging tot stand is gekomen beschrijft;
- jaarlijks een voortgangsrapportage opstelt met daarin een vooruitblik op de planning van de peilbesluiten en een terugblik op het vergunnen van peilafwijkingen;
- voor een evenwichtige en transparante afweging van belangen zorgt binnen de invloedssfeer van het peilbesluit volgens de GGOR-methodiek.
- naar een duurzaam behoud van de veenweidegebieden streeft, wat betekent dat een zorgvuldig afgewogen drooglegging wordt toegepast om verdergaande maaiveldddaling te beperken en om agrarisch beheer mogelijk te houden;
- in peilbesluiten vastlegt waar, wanneer, welk waterpeil wordt gehandhaafd en de ruimtelijke verankering van het op orde brengen van het watersysteem vastlegt in de legger en in bestemmingsplannen.

In het waterplan zijn de uitgangspunten en belangen opgenomen waar de waterschappen rekening mee moeten houden bij de peilkeuze. Van de waterschappen verwacht de provincie:

- Bij het faciliteren van functies en de daaruit volgende peilkeuze is het landgebruik volgens de provinciale structuurvisie richtinggevend. Verder is het feitelijke en legaal grondgebruik leidend voor de peilkeuze. Wanneer het bestemmingsplan onvoldoende duidelijkheid biedt moet het grondgebruik bepaald worden op basis van de LGN5-kaart. Voorwaarden zijn dat het grondgebruik legaal is en dus binnen het huidige bestemmingsplan past.
- Met het oog op veranderende klimaatsomstandigheden wordt waar mogelijk en wenselijk voor het voorraadbeheer flexibel peilbeheer toegepast. In de toelichting is, in voorkomende gevallen, onderbouwd waarom flexibel peilbeheer niet is toegepast.
- De bescherming van de waterkwaliteit (zoals het beperken van verzilting of de inlaat van water met een slechtere kwaliteit).
- Het streven naar grote aaneengesloten peilvakken.
- De bescherming en waar mogelijk de versterking van aanwezige natuurwaarden en het voorkomen van verdroging van natuurgebieden. In gebieden die onderdeel zijn van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) maar die nog niet zijn verworven, wordt de

drooglegging niet vergroot. In verworven natuurgebieden worden peilen ingesteld die zijn afgestemd op het voorkomende natuurdoeltype.

- De bescherming van cultuurhistorische waarden en archeologische vindplaatsen.
- Compensatie van de achteruitgang van natuur- of cultuurhistorische waarden als gevolg van een peilwijziging.
- De bescherming van de funderingen van gebouwen.
- Het bieden van rechtszekerheid aan belanghebbenden in geval van bestaande afspraken in een landinrichtingsproject.

GGOR – Gewenste grond en Oppervlaktewaterregime

De provincie beschouwd de GGOR-systematiek niet als doel op zich maar als een instrument. Met de GGOR-systematiek kan bij de uitwerking van waterhuishoudkundige maatregelen een transparante belangenafweging worden gemaakt tussen verschillende vormen van landgebruik.

Voor alle peilbesluiten verwacht de provincie een minimale GGOR volgens onderstaand schema:

Aan de hand van het verschil tussen AGOR en OGOR moet de ernst van de situatie worden ingeschat. Vervolgens worden mogelijke maatregelen integraal afgewogen en wordt op bestuurlijk niveau een keuze gemaakt. Deze keuze bepaalt het GGOR.

b 3.4.2 Structuurvisie Noord-Holland

De Structuurvisie 2040 van de provincie Noord-Holland is in juni 2010 vastgesteld vastgesteld. In de structuurvisie staat het ruimtelijke beleid van de provincie Noord-Holland voor 2040. De structuurvisie geeft vanuit diverse invalshoeken het provinciaal beleid weer van de ruimtelijke inrichting van de provincie. Met het rijksbeleid, zoals dat vastligt in de Nota Ruimte en andere rijksnota's wordt rekening gehouden. De nieuwe Provinciale Structuurvisie omvat mede de ruimtelijke relevante onderdelen van het Provinciaal Milieubeleidsplan, het Provinciaal Waterplan en het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan.

Anders dan bij de 'oude' streekplannen, omschrijft de provincie in de structuurvisie de provinciale belangen. Bij elk van deze belangen kiest de provincie haar rol en inzet van bijbehorende instrumenten. De provinciale structuurvisie is zelfbindend en heeft dus geen doorwerking naar andere overheidsorganen.

Daarnaast is er een Partiële Herziening Provinciale Ruimtelijke verordening Structuurvisie.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben op 21 september 2010 ingestemd met het ontwerp partiële herziening Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie voor wat betreft de thema's Ecologische Hoofdstructuur, ecologische verbindingzones, weidevogelleefgebieden en intensieve veehouderij.

In paragraaf 2.7 staat beschreven of er vanuit de structuurvisie nog randvoorwaarden zijn voor het peilbesluitgebied.

b 3.4.3 Natuurbeheerplan

Het Natuurbeheerplan is op 21 september 2010 vastgesteld. Met dit besluit vervallen alle oude gebiedsplannen en het Natuurbeheerplan 2009.

In het Natuurbeheerplan komen ontwikkelingen op natuurgebied bij elkaar en geeft de provincie samenhang aan de ontwikkelingen. In het Natuurbeheerplan staat:

- waar in Noord-Holland natuur is, of ontwikkeld kan worden;
- welk soort natuur(beheer) gewenst is;
- of dit natuurbeheer voor subsidie in aanmerking kan komen.

In paragraaf 2.6 staat beschreven of het peilbesluitgebied deel uit maakt van natuurgebieden.

b 3.4.4 Beleidsnota Landschap en Cultuurhistorie

De Beleidsnota Landschap en Cultuurhistorie is vastgesteld in maart 2010. De beleidsnota is voor de provincie het beoordelingskader voor de eigen ruimtelijke plannen en die van gemeenten. Ontwikkelingen moeten zodanig ontworpen zijn dat de kernkwaliteiten van het landschap en de dorpsstructuren behouden of versterkt worden.

Vanuit de Wet op de Archeologie moet er rekening worden gehouden met het aanwezige archeologische erfgoed. Wanneer het peilbesluit het afgraven van de grond tot gevolg heeft, heeft dit een direct gevolg voor het archeologische erfgoed.

b 3.5 Beleid Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

b 3.5.1 Waterbeheersplan 2010-2015

Het Waterbeheersplan 2010-2015 van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is getiteld 'Van veilige dijken tot schoon water'. In dit plan beschrijft het hoogheemraadschap de doelstellingen voor de periode 2010-2015 voor de drie kerntaken: veiligheid tegen overstromingen, droge voeten en schoon water.

De volgende punten zijn van belang bij het opstellen van de peilbesluiten:

- Het waterbeheer is gericht op het faciliteren van de gebruiksfuncties die in het gebied aanwezig zijn. Aan die facilitering is een grens gesteld. Alles kan nu eenmaal niet altijd overal. De grens wordt bereikt wanneer de eisen van de functie ver afstaan van de omstandigheden die van nature in het gebied aanwezig zijn, of wanneer een combinatie van functies problemen oplevert.
- De uniformiteit bij het opstellen van nieuwe peilbesluiten is gewaarborgd dankzij het Kader Integrale Peilbesluiten.
- Waar mogelijk wordt dynamisch peilbeheer wordt ingevoerd. Dit houdt in dat er (min of meer) continu wordt geanticipeerd op de actuele weersomstandigheden en de weersverwachting. Het is vooral bedoeld om de beschikbare berging in het systeem te maximaliseren bij voorspelde natte periodes.
- In natuurgebieden of gebieden waar een natuurlijk verloop van het peil gewenst is, wordt flexibel peilbeheer ingevoerd. Doel is een meer natuurlijke peilfluctuatie en verbeteren van de waterkwaliteit door de inlaat van (gebiedsvreemd) water te verminderen.
- In veenweidegebieden wordt waar mogelijk het principe 'functie volgt peil' toegepast. Dit is een uitwerking van het WB21-principe 'water is sturend voor de ruimtelijke ordening'.

- De waterkwaliteit kan verbeteren door bij het peilbeheer rekening te houden met een aantal randvoorwaarden. Om bij een te laag peilniveau van het oppervlaktewater de toenemende (nadelige) invloed van de waterbodem te beperken, hanteert het hoogheemraadschap de vuistregel om voor alle watergangen voor respectievelijk diepte en breedte een verhouding van 1:10 aan te houden. Bij sloten kleiner dan 5 meter wordt, waar mogelijk, gestreefd naar een minimum diepte van 50 cm. Daarnaast wil het hoogheemraadschap schoksgewijze veranderingen in waterkwaliteit en –kwantiteit voorkomen.
- Voor de waterlichamen zijn volgens de KRW-methodiek doelstellingen geformuleerd. Omdat de KRW voor alle wateren geldt, gelden deze doelstellingen ook voor de overige wateren. Uitgangspunten zijn hierbij dat de waterkwaliteit niet mag verslechteren ten opzichte van peiljaar 2009, beheer en inrichting worden afgestemd op het halen van de doelen en er vindt geen afwenteling plaats.
- Voor de polders is het gewenste beschermingsniveau tegen wateroverlast vastgesteld (onder andere op basis van het Nationaal Bestuursakkoord Water). Om het systeem op orde te krijgen en te houden, is het van belang dat niet opnieuw een achterstand wordt opgelopen. Binnen de bevoegdheid van het hoogheemraadschap wordt ervoor gezorgd dat bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen het bestaande beschermingsniveau behouden blijft.

b 3.5.2 Kader Integrale Peilbesluiten en Handleiding Watergebiedsplan

In het Waterbeheerplan 2010-2015 is aangegeven dat de uniformiteit bij het opstellen van nieuwe peilbesluiten is gewaarborgd dankzij het Kader Integrale Peilbesluiten (2004). Aangezien dit kader inmiddels is verouderd, is er in 2010 gewerkt aan een update. Deze update in de vorm van de Handleiding Peilbesluiten vervangt het Kader Integrale Peilbesluiten, maar zal niet worden vastgesteld door het bestuur. Belangrijke beslissingen zullen in het vervolg in een los bestuursvoorstel worden behandeld, zodat de Handleiding ook tussentijds geactualiseerd kan worden.

b 3.5.3 Beleidsregels peilafwijkingen

In 2009 zijn de 'Beleidsregels peilafwijkingen' vastgesteld. Het doel van dit rapport is het geven van duidelijke beleidsregels voor het toetsen van een vergunningsaanvraag van een peilafwijking. Bij het verlenen van een vergunning is er sprake van het recht om het peil af te laten wijken van het peilbesluit. Van een plicht is echter geen sprake. In de situatie dat HHNK beoordeelt dat het belang zo groot is dat een verplichting van het gevoerde peil noodzakelijk is, wordt dit vastgelegd in een partiële herziening van het peilbesluit in plaats van in een vergunning.

Na het van kracht worden van de Beleidsregels Peilafwijkingen 2009 zijn er globaal twee situaties te onderscheiden:

1. Het peilbesluit is vastgesteld vóór 1 januari 2010 – het hoogheemraadschap beoordeelt de aanvraag om een afwijkend peil te mogen voeren aan de hand van de beleidsregels en het vigerend peilbesluit. De Beleidsregels Peilafwijkingen vormen een nadere uitwerking op het beleid zoals dat is opgenomen in het peilbesluit. Indien het peilafwijkingenbeleid in het peilbesluit strijdig is met de Beleidsregels Peilafwijkingen, is het peilbesluit leidend.
2. Het peilbesluit wordt na 1 januari 2010 vastgesteld – nieuwe aanvragen voor peilafwijkingen worden aan de hand van deze beleidsregels beoordeeld. Het hoogheemraadschap neemt in de nieuw op te stellen peilbesluiten de heroverweging van de bestaande peilafwijkingen op.

Er wordt onderscheid gemaakt in veenweide, zand en overige gebieden. Voor deze gebieden gelden verschillende vergunningsvoorwaarden.

b 3.5.4 Samenwerken aan schoon water

Samen werken aan schoon water, Maatregelenpakket 2009-2015 voor de Kaderrichtlijn Water [lit. 14] is het nieuwe gebiedsplan voor de oppervlaktewaterkwaliteit in het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De aanleiding voor dit gebiedsplan is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW).

Dit plan omvat het complete pakket aan maatregelen voor alle wateren in het gebied. Van de maatregelen wordt een deel opgegeven aan de Europese Unie in het KRW Stroomgebiedsbeheerplan voor Rijn-Delta en vormt hiermee de resultaatverplichting voor 2015. De overige maatregelen worden gezien als een regionale inspanning, die worden verankerd in het regionale beleid. De relatie met een peilbesluit is tweeledig:

1. Maatregelen uit het pakket kunnen van invloed zijn op een peilbesluit.
2. Tijdens het opstellen van een peilbesluit kunnen aanvullende kansen worden gezien voor het verbeteren van de waterkwaliteit.

Het opstellen van een peilbesluit kan zowel tot kansen als bedreigingen voor de waterkwaliteit leiden. Kansen zijn bijvoorbeeld flexibel peilbeheer, samenvoegen van peilgebieden (minder barrières voor vis), verplaatsing van waterinlaten, etc. Bedreigingen kunnen zijn toename van nutriëntenrijke en brakke kwel door peilverlagingen en inlaten van gebiedsvreemd water.

b 3.5.5 Studie Bescherming Wateroverlast Noorderkwartier (BWN)

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de provincie Noord-Holland hebben initiatief genomen tot de studie 'Bescherming Wateroverlast Noorderkwartier' (BWN), ook wel aangeduid als de 'faalkansenstudie' (2001-2004). Het doel van de BWN-studie is om het inzicht in de bescherming tegen wateroverlast in het gebied van Hollands Noorderkwartier te vergroten en een maatregelenpakket samen te stellen om de bescherming tegen wateroverlast te verbeteren.

Voor deze studie is het functioneren van het watersysteem met een model geanalyseerd. Op deze wijze is een gebiedsdekkend beeld verkregen van de risico's van wateroverlast in de huidige en de toekomstige situatie. Bij deze toetsing van het regionale watersysteem is rekening gehouden met de afspraken die zijn gemaakt in het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW).

Het bestuur van het hoogheemraadschap heeft vervolgens in april 2004 besloten om de afspraken in het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) verder uit te werken voor het eigen beheersgebied en een concreet en taakstellen raamplan te maken (Raamplan bescherming tegen wateroverlast, 2005). In het raamplan is een overzicht gegeven van de gebieden die, in verband met (toekomstige) wateroverlast, moeten worden aangepakt. Ook is inzicht gegeven in mogelijke maatregelenpakketten, oplossingsrichtingen en kosten die deze met zich meebrengen.

b 3.6 Gemeentelijk beleid

b 3.6.1 Bestemmingsplannen gemeente(n)

Aan de hand van bestemmingsplannen is een beeld gekregen van de vastgelegde bestemmingen in het gebied. Deze zijn opgenomen in paragraaf 2.7 (functies). De gemeentes zijn indien relevant gevraagd in de klankbordgroep om eventuele (voorzien) wijzigingen aan te geven. Dit is opgenomen in paragraaf 2.8 (autonome ontwikkelingen).

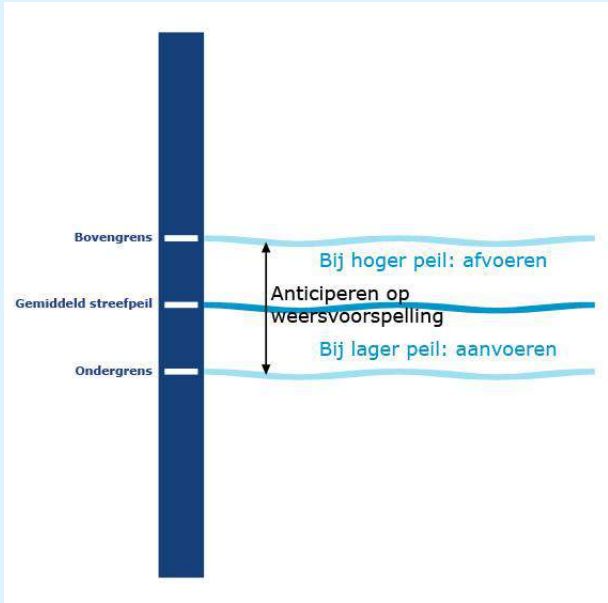
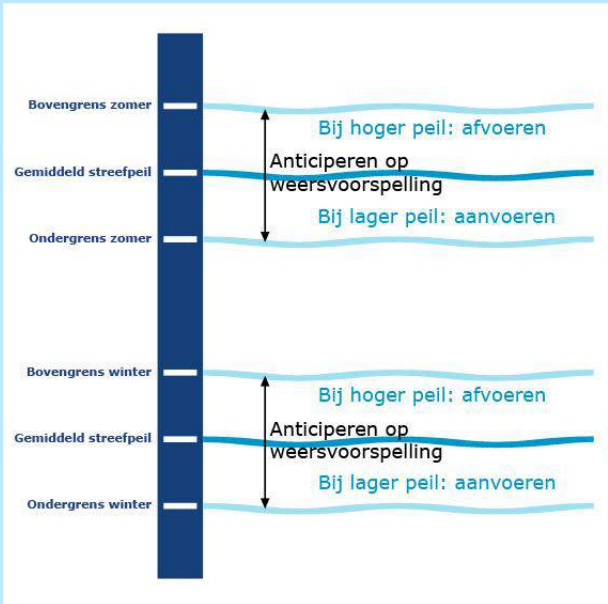

bijlage 4 Typen peilbeheer

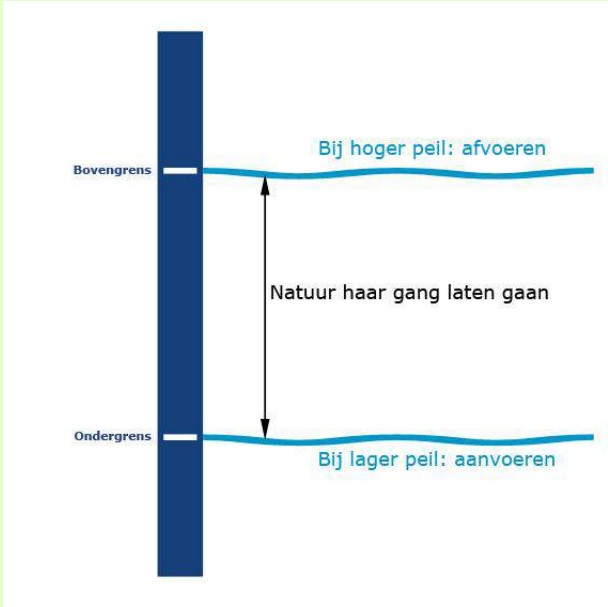
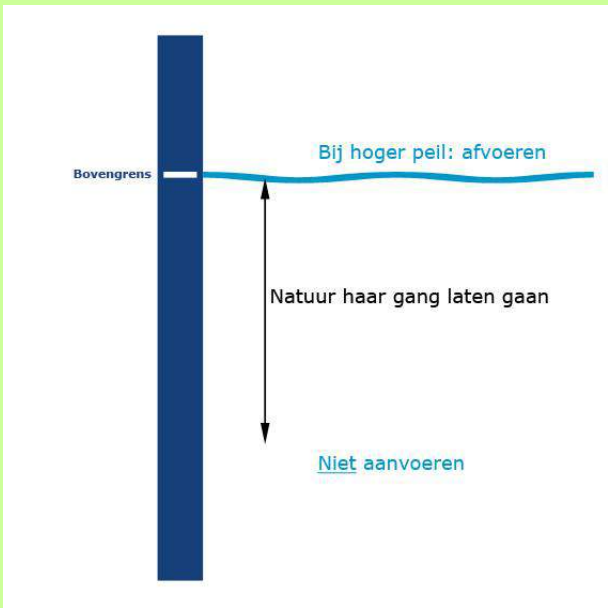
Strak peilbeheer	Vast
	<div style="display: flex;"><div style="flex: 1;"></div><div style="flex: 1; padding-left: 10px;"><p>Bij vast peilbeheer wordt één streefpeil vastgesteld in het peilbesluit en wordt niet geanticipeerd op de weersomstandigheden. Vast peilbeheer houdt in dat zodra het waterpeil licht stijgt er meteen wordt afgevoerd en zodra het waterpeil licht daalt er meteen wordt aangevoerd.</p><p>Voorbeeld: vaste stuw.</p></div></div>
	Zomer- / Winter
	<div style="display: flex;"><div style="flex: 1;"></div><div style="flex: 1; padding-left: 10px;"><p>Bij zomer- en winterpeil wordt voor het zomerseizoen een ander streefpeil vastgesteld dan voor het winterseizoen. Het winterpeil ligt tussen 0,05 of 0,50 meter lager dan het zomerpeil. Zo is er in het nattere winterseizoen ruimte voor waterberging, terwijl in het drogere zomerseizoen extra water in het gebied aanwezig is. Dit type peilbeheer wordt met name toegepast ten behoeve van agrarische functies. Er wordt niet geanticipeerd op weersomstandigheden.</p><p>Voorbeeld: schotbalkstuw met 's zomers een extra balk t.o.v. de winter.</p></div></div>

Anticiperend peilbeheer	Dynamisch
	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="margin-left: 20px;"> <p>Bij dynamisch peilbeheer gaat het vooral om (min of meer) continu te anticiperen op de actuele weersomstandigheden. Er wordt één streefpeil vastgesteld met daarbij een boven- en ondergrens. De beheerder kan op basis van zijn ervaringen actief sturen binnen de gestelde grenzen om de berging of watervoorraad te optimaliseren als dat nodig is. Bij dynamisch peilbeheer zijn peilveranderingen vaak kortstondig en tegennatuurlijk om overlast door natuurlijke omstandigheden op te vangen. Het peil wordt – afhankelijk van de weersverwachting – verlaagd bij de verwachting van veel neerslag en vastgehouden bij een verwachting van een periode met veel verdamping.</p> <p>Voorbeeld: een automatische stuw.</p> </div> </div>
	Seizoensgebonden dynamisch
	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="margin-left: 20px;"> <p>Bij seizoensgebonden dynamisch peilbeheer wordt er dynamisch peilbeheer gevoerd, maar in plaats van het jaarrond hetzelfde streefpeil wordt er in het zomerseizoen een ander streefpeil aangehouden dan in het winterseizoen. Zowel voor het zomer- als winterseizoen wordt een boven- en ondergrens vastgesteld, waarbinnen de beheerder op basis van zijn ervaringen actief kan sturen. Meestal ligt het streefpeil in de winter lager dan in de zomer, zodat de voordelen van een zomer-/winterpeil (meer berging in de winter, meer water in de zomer) kunnen worden gecombineerd met de voordelen van dynamische peilbeheer (anticiperen op de weersomstandigheden).</p> </div> </div>

Terughoudend peilbeheer	Flexibel
	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="margin-left: 20px;"> <p>Het doel van flexibel peilbeheer is een meer natuurlijke peilfluctuatie en het verbeteren van de waterkwaliteit door het beperken van de inlaat van gebiedsvreemd water. Bij flexibel peilbeheer mag het oppervlaktewaterpeil gedurende het gehele jaar fluctueren tussen een aangegeven onder- en bovengrens en wordt er dus minder snel ingegrepen door de beheerder. Pas zodra het peil de ondergrens onderschrijdt, wordt water uit de omgeving aangevoerd. Wanneer het peil de bovengrens overschrijdt, wordt het overtollige water afgevoerd. Voorbeeld: natuurgebieden.</p> </div> </div>
	Natuurlijk
	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="margin-left: 20px;"> <p>Natuurlijk peilbeheer wordt vastgesteld in gebieden waar een natuurlijk verloop van het peil plaatsvindt of gewenst is. Het peil wordt vooral beïnvloed door neerslag in de winter (hoger peil), verdamping in de zomer (lager peil) en de hoogteligging van het gebied (wegzijging). Kenmerkend is dat er bij een wateroverschot wel wordt afgevoerd, maar dat bij watertekort niet wordt ingelaten (vaak is dit niet mogelijk door de hoogteligging van een gebied). Het peil kan dus fluctueren en er is geen sprake van een streefpeil. Door hoogteverschillen in de slootbodem is vaak geen onder- en bovengrens aan te geven. Een natuurlijk peilbeheer geeft dus aan dat het peil in het peilgebied vooral beïnvloed wordt door (natuurlijke) omstandigheden.</p> <p>Voorbeeld: een duingebied waar via een stuw water wordt afgevoerd, maar waar naast neerslag geen wateraanvoer plaatsvindt. Ook vrij-afwaterende gebieden vallen onder natuurlijk peilbeheer.</p> </div> </div>

bijlage 5   Besluiten en besluitkaarten en besluitabellen